

Collegewerkprogramma 2022-2026

Inleiding

Voor u ligt het Collegewerkprogramma 2022-2026. Dit is onze uitwerking van het coalitieakkoord “Gezonde groei! Rijswijkse koers 2022-2026”. Met dit akkoord heeft de coalitie zijn ambities gepresenteerd voor de komende raadsperiode: onze koers voor Rijswijk. Gezonde groei staat daarbij centraal. Dat is terug te zien in onze plannen voor de stad waarbij samenwerking en verbinding een rode draad vormen. Daarbij leggen we een aantal duidelijke accenten, die koers geven aan de ontwikkeling van de stad:

Sociale kwaliteit van de stad
Stadsontwikkeling
Openbare ruimte en leefbaarheid
Veiligheid en handhaving
Bestuursstijl, identiteit en participatie

Met het collegewerkprogramma maken we inzichtelijk hoe we die ambities gaan uitvoeren. Per thema geven we aan hoe we de ambities gaan uitwerken, welke acties hiervoor nodig zijn, welke producten we gaan opleveren en welke tijdsplanning hieraan gekoppeld is. De financiële vertaalslag van het collegewerkprogramma is al zo veel als mogelijk verwerkt in de begroting 2023 en het meerjareninvesteringsplan. Onze ambities en plannen zijn hiermee goed verankerd voor de komende collegeperiode.

Omdat de wereld om ons heen continu verandert kan dit invloed hebben op onze ambities en de uitwerking hiervan. Daarom is het werkprogramma geen dichtgetimmerde blauwdruk, maar biedt het ruimte om in te kunnen spelen op actuele ontwikkelingen. We blijven daarom periodiek, in lijn met de P&C-cyclus, de uitvoering van het collegewerkprogramma actualiseren.

Met dit werkprogramma ligt er een goede basis om met volle vaart verder aan de slag te gaan. Wij zijn er klaar voor! Voor een mooie, groene en dynamische stad, waar ruimte is voor iedereen. Voor gezonde groei van Rijswijk!

Bestuursstijl

Rijswijk is een dynamische stad in het hart van Haaglanden, maar vooraleerst een gemeenschap van inwoners en ondernemers. Het succes van die gemeenschap is gebaseerd op actief burgerschap. Iedereen levert naar vermogen een bijdrage - van elkaar goeiedag zeggen tot vrijwilligerswerk of het netjes houden van de eigen leefomgeving. De gemeente als overheid faciliteert actieve inwoners en ondersteunt hen die hulp nodig hebben om mee te doen in de gemeenschap. Als college stellen we ons om die reden dienstbaar op. We verbinden mensen en initiatieven om ze groter, succesvoller of toegankelijker te maken.

De lage opkomst bij de verkiezingen kan gevonden worden in verschillende oorzaken, van gebrek aan vertrouwen en cynisme (‘het heeft toch geen zin; ze doen toch wat ze willen’); juist groot vertrouwen in de overheid (‘het gaat toch goed zo’), tot overheidsconsumentisme (‘waarom moet ik ook nog stemmen als ik al zo veel belasting betaal’) en onverschilligheid (‘stemmen interesseert me niks’).

Ofschoon wij een kleine rol spelen in de grote maatschappelijke trends, nemen we de komende vier jaar wel de verantwoordelijkheid op ons om te laten zien wat de gemeentelijke overheid voor iedere inwoner betekent en waarom het zin heeft actief onderdeel te zijn van onze gemeenschap.

Wij zijn ervan overtuigd dat we dit kunnen waarmaken door werkelijk antwoord te geven op vraagstukken waar Rijswijk zich voor gesteld ziet. Daarbij stijgen we uit boven de individuele of partijpolitieke belangen maar nemen ons voor in verbinding met elkaar en de maatschappij de oplossingen te vinden.

Dat betekent dat wij zichtbaar en toegankelijk willen zijn. Zichtbaar ten aanzien van de resultaten en impact van het werk van de gemeente. Toegankelijk omdat we benaderbaar willen zijn als bestuurders en als gemeentelijke overheid. Dat is een van de kenmerken van Rijswijk. Ondanks dat we als stad heel hard groeien mogen we deze menselijke maat niet verliezen.

De gemeente houdt zich bezig met grote vraagstukken als welvaart, klimaatadaptatie en mobiliteit, maar we zijn ervan overtuigd dat de legitimiteit en het belang van de gemeente wordt gezien in de eerste dagelijkse behoeften van inwoners en ondernemers. Dat zijn zaken als afval, onderhoud, openbare inrichting, veiligheid en uitstraling. Om die reden hechten wij veel belang aan deze zaken. Ook de meer abstracte vraagstukken zullen we altijd betrachten te benaderen vanuit de menselijke maat.

We zijn een actieve speler in de regio en werken intensief samen in de gemeenschappelijke regelingen, netwerkverbanden en bestuurlijke tafels. Het succes van Rijswijk is ook het succes van de regio en omgekeerd.

De grootste vorm van participatie zijn de gemeenteraadsverkiezingen. Als we inwoners en ondernemers vragen meer dan dat te participeren, dan is voor iedereen duidelijk wat de invloed is. Bij grote projecten introduceren we een participatielogboek. Daarin staat voor het hele project welke participatie heeft plaatsgevonden en op welke wijze het project is aangepast. Hiermee proberen we te laten zien dat het zin heeft mee te doen. Onze besluiten zullen altijd in het teken staan van het algemeen belang. We actualiseren de komende periode het participatiebeleid. Ons doel is de legitimiteit en daarmee het vertrouwen in de overheid te vergroten, de maatschappij meer eigenaar te laten zijn van haar vraagstukken, en inwoners en ondernemers meer directe invloed te geven op hun eigen leefomgeving. Met instrumenten als een burgerberaad kan geëxperimenteerd worden.

Iedere wijk heeft zijn eigen karakter en vraagstukken. De gemeente levert daarom maatwerk bij de ontwikkeling van de wijken. Het contact met inwoners, ondernemers en organisaties die de wijk vormen vinden we heel belangrijk. Onze wijkgerichte gebiedsregisseurs spelen hier een rol van betekenis. Als college gaan we gezamenlijk de wijken in. We organiseren er regelmatig onze vergaderingen en ontmoeten er inwoners, ondernemers en organisaties.

Antwoord geven op de behoeften en vraagstukken van de stad komt tot stand in een samenspel met de gemeenteraad en de ambtelijke organisatie. Als college stellen we een groot vertrouwen in de organisatie en als coalitie hebben we besloten te investeren in de organisatie: deze moet in staat zijn om vanuit een kleine kernorganisatie flexibel de benodigde grootte en kwaliteit te organiseren voor de vele vaak complexe opgaven die komen en gaan.

De gemeenteraad bepaalt zelf haar methode van vergaderen en agendering, maar wij zullen als college proberen vaker scenario's aan de raad voor te leggen in een vroegtijdig stadium zoals een beeldvormend Forum. Bij sommige onderwerpen zullen we dat ook gelijktijdig doen met andere belangstellenden. Op die manier willen we de raad meer in positie brengen en het politieke debat stimuleren. Het college is dan faciliterend aan de politieke besluitvorming in de raad.

Alle vergaderingen met de gemeenteraad zijn wat ons betreft openbaar behalve als het onderwerpen betreft waarbij openbaarheid personen of de (onderhandelings)positie van de gemeente negatief kunnen beïnvloeden.

Wij zijn ons bewust van het feit dat wij als college een voorbeeldfunctie hebben in de samenwerking, openheid over belangen en overwegingen, en - heel belangrijk - de toon van het debat. Wij staan open voor feedback van derden en zullen onderling elkaar ook helpen bij het vormgeven van deze bestuursstijl.

Thema Sociale kwaliteit van de stad

Burgerschap en gemeenschapszin

Ambitie hoofdlijnenakkoord	Vertaling naar collegewerkprogramma	2022	2023	2024	2025
We werken de komende jaren nauw samen met de gemeenteraad en de stad. Ieders bijdrage telt. Mensen kunnen echt iets voor hun stad betekenen en dat willen we graag meegeven. Voor de stad zijn we daarom benaderbaar, zichtbaar en toegankelijk. We gaan de wijken in, luisteren naar de inwoners, ondernemers en organisaties, gaan aan de slag met hun ideeën en geven duidelijk aan wat we met hiermee concreet hebben gedaan. Daarom ontwikkelen we nieuwe manieren van samenwerken.	→ <u>Herziening participatiebeleid</u> Het huidige participatiebeleid wordt herzien. Het nieuwe beleid voorziet onder meer in: Omgevingswetproof maken van heta participatiebeleid inclusief een participatieverordening.		X		
	→ <u>Participatiemiddelen Omgevingswet</u> In aanloop naar de inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingswet middelen ontwikkelen om initiatiefnemers te faciliteren in de uitvoering van participatie. Nieuwe manieren ontwikkelen om ruimte geven gaan ideeën van de stad.		X		
1. We zorgen voor een actief integratie- en inburgeringsbeleid voor nieuwkomers waarbij we de inburgering zo vroeg mogelijk starten. De gemeente heeft hierin de leidende rol: we sturen op taalbeheersing, de maatschappelijke normen en het vinden van werk en woning.	→ <u>Actieve benadering inburgeraars om passende trajecten aan te bieden</u> Via de nieuwe wet inburgering is de taak die we als gemeente hebben met ingang van 1 januari 2022 flink uitgebreid. Volgens de wet zijn wij verplicht om binnen 10 weken tot een traject te komen. Binnen deze trajecten wordt er ingezet op taal, maatschappelijke normen en het vinden van activering of werk. Wij zijn in 2022 daarom actief aan de slag gegaan met deze groep en deze ambitie wordt ingebed in onze dienstverlening. Wij gaan de oude groep inburgeraars die bij ons bekend is actief benaderen of ondersteuning nodig is, bijvoorbeeld op	X	X	X	X

	het gebied van taal. Indien nodig ondersteunen wij deze groep met aanvullende trajecten.								
2. We treden op tegen discriminatie ongeacht gronden. Dit doen we via bewustwording in het onderwijs, via verenigingen, het laagdrempelig kunnen melden van misstanden en het sturen op voldoende capaciteit voor opsporing en vervolging.	→ <u>Optreden tegen discriminatie</u> We werken samen met onze Antidiscriminatievoorziening (Stichting Inclusie en Discriminatiebestrijding) aan het bestrijden en voorkomen van discriminatie en sociale uitsluiting. We zetten in op het geven van voorlichting op zowel scholen, kinderopvang, verenigingen en organisaties. Dit doen we ook samen met andere (maatschappelijke) partners. Daarnaast trainen we professionals en sleutelfiguren in het herkennen, signaleren en verder helpen bij discriminatie. Dit doen we vanuit de Brede Welzijnsnota en met onze reguliere subsidie aan Stichting Inclusie en Discriminatiebestrijding. Voor eventuele extra acties moet ruimte worden vrijgemaakt. Dit wordt onderdeel van een op te starten Integraal Programma Inclusie. In 2023 komen we met een voorstel hiervoor.	X	X	X	X	X	X	X	X
3. We dringen er bij het Rijk op aan om wonen en werken voor arbeidsmigranten te ontkoppelen. In regionaal verband gaan we een krachtige lobby opzetten zodat arbeidsmigranten beter worden gehuisvest, op basis van een eerlijke spreiding. Binnen Rijswijk stimuleren we arbeidsmigranten om zich in te schrijven als inwoner. Voor EU-arbeidsmigranten betekent dat ook dat we aansturen op het volgen van inburgeringstrajecten, zodat we gelijk kansen kunnen borgen.	→ <u>Inburgeringstraject EU-arbeidsmigranten</u> Voor EU-arbeidsmigranten gaan wij onderzoeken of er behoefte is aan een inburgeringstraject en hoe dat traject het beste kan worden ingericht.					X	X		

4. Het diversiteitsbeleid wordt doorgezet. De focus ligt daarbij op anti-discriminatie, het vergroten van de maatschappelijke acceptatie en bewustwording. We sporen discriminatie actief op en grijpen in, bijvoorbeeld door het aan de kaak stellen van misstanden en het intrekken van gemeentelijke vergunningen. De gemeente geeft als werkgever zelf het goede voorbeeld door bij het aannemen van personeel te letten op – naast kwaliteit – de afspiegeling van de samenleving.	→ <u>Diversiteitsbeleid</u> We geven als gemeente het goede voorbeeld. Om dat te bereiken, zetten we een intern inclusietraject op. Dit houdt in dat er een groep ‘inclusie ambassadeurs’ is met een coördinator. Zij delen informatie en kennis en spelen in op de kansen om inclusie in beleid te borgen. Bijvoorbeeld door een e-learning ‘waardevrij selecteren’ in te voeren’. Dit wordt onderdeel van een op te starten Integraal Programma Inclusie. In 2023 komen we met een voorstel hiervoor.			X	X	X	X	X	X	
5. We richten ons op de acceptatie en emancipatie van de LHBTI+-gemeenschap. Dit doen we via het onderwijs, het bieden van een goed zorg- en welzijnsaanbod, in onze eigen communicatie en door het verhogen van de aangiftebereidheid bij misdrijven.	→ <u>Acceptatie en emancipatie van de LHBTI+-gemeenschap</u> We werken samen met COC Haaglanden. Zij verzorgen voorlichtingen en trainingen die wij faciliteren voor (maatschappelijke) partners, organisaties en inwoners. We hijsen de Progressvlag op belangrijke momenten in het jaar en organiseren campagnes en bijeenkomsten. De inhoud van die campagnes, bijeenkomsten en trainingen kiezen we samen met onze partners, waaronder ook Roze Ouderen en Roze Jongeren. We werken uit hoe we de ambities van het Regenboogstembusakkoord kunnen verwezenlijken. Dit wordt onderdeel van een op te starten Integraal Programma Inclusie. In 2023 komen we met een voorstel hiervoor.			X						

Zorg en Wmo

Ambitie hoofdlijnenakkoord	Vertaling naar collegewerkprogramma	2022	2023	2024	2025			
6. Meedoen in de samenleving is cruciaal voor de eigenwaarde van mensen. We gaan daarom via het welzijnsbeleid aandacht geven aan mantelzorg en andere vormen van informele thuiszorg. Daarmee stimuleren we dat mensen zo lang mogelijk in hun eigen buurt en woning kunnen blijven wonen. Tegelijkertijd zorgen we ervoor dat logeertzorg, respijtzorg en hospice, beschikbaar zijn zodat mantelzorgers worden ontlast.	→ <u>Check subsidieverstrekking Hospice</u> Respijtzorg en logeertzorg zijn ingekocht via de Wmo en Jeugdwet. Voor het hospice verstrekken we subsidie voor activiteiten. Deze subsidie loopt dit jaar af. We moeten in kaart brengen of voortzetting van de subsidie binnen de subsidieverordening past. Verblijf in een hospice wordt namelijk volledig vergoed vanuit de zorgverzekeringswet. Daarnaast onderzoeken we de relatie met de subsidieverstrekking aan Vrijwilligers Terminale Zorg Thuis.	X						
	→ <u>Herkennen, ondersteunen en waarderen mantelzorgers</u> Het herkennen, ondersteunen en waarderen mantelzorgers doen we door het: organiseren van diverse activiteiten om mantelzorgers te ondersteunen en overbelasting te voorkomen; stimuleren van aandacht voor mantelzorgers algemeen in de samenleving en in organisaties; samenwerken met scholen aan aandacht voor jonge mantelzorgers; organiseren van een jaarlijkse dankjewel-dag.		X	X	X	X	X	X
7. We ontwikkelen de wijkgerichte aanpak van de thuiszorg in samenwerking met wijkteams, welzijnswerk en zorgprofessionals. Maatwerk is hierin het uitgangspunt.	→ <u>Onderzoek naar wijkgerichte aanpak</u> Maatwerk is belangrijk om inwoners te ondersteunen weer zelfredzaam te worden en de eigen regie te behouden. In de uitvoeringsagenda Woonzorgvisie is een aanbeveling opgenomen om een wijkgerichte aanpak in te zetten, in samenwerking met de							

	woningcorporaties, zorginstellingen en welzijnsorganisaties. We willen onderzoeken hoe we wijkgericht kunnen werken en een analyse maken op de verschillende wijken in Rijswijk. Zo krijgen we een beeld van de problematiek per wijk en kunnen we gericht beleid maken daarop. Dit raakt niet alleen de verschillende beleidsterreinen binnen het Sociaal Domein, maar ook bijvoorbeeld de leefomgeving. Op deze manier werken we meer integraal en bieden we maatwerk, afgestemd op de behoefte in een wijk. We kijken daarbij ook naar de rol van de gemeente en ontwikkelen een visie op onze toegang.								
8. De wachtlijsten in de GGZ zijn zorgwekkend. We letten op de toegang tot de GGZ en de betaalbaarheid ervan voor cliënten en de gemeente.	→ <u>Analyse doelgroep wachtlijst GGZ</u> Binnen Wmo en Beschermd Wonen is er overbruggingszorg beschikbaar voor inwoners die op de wachtlijst staan voor de GGZ. De GGZ wordt niet vanuit de Wmo betaald, maar vanuit de zorgverzekeringswet. Gemeenten hebben geen actieve invloed op het verkorten van de wachtlijst. Willen we iets doen voor de inwoners die op de wachtlijst staan, dan moeten we een duidelijk beeld krijgen van de inwoners die op de wachtlijst staan, om vervolgens een preventief aanbod te ontwikkelen om zwaardere zorg te voorkomen. Preventie is een van de speerpunten binnen de Wmo.								
9. Het ouderenbeleid is zo veel mogelijk gericht op zelfredzaamheid. We sturen via het woonbeleid in samenwerking met de corporaties op passende woonruimte door middel van een doorstroomregisseur. Het college neemt dit mee in de uitwerking van de Woon-zorgvisie. Daarnaast	→ <u>Uitvoering Woonzorgvisie, waaronder onderzoek naar doorstroommogelijkheden passende/levensloopbestendige woningen</u> In de uitvoering van de Woonzorgvisie is opgenomen dat er in samenwerking met Wonen en de woningcorporaties een businesscase wordt opgesteld			X	X	X	X	X	X

hebben we aandacht voor de brede toegankelijkheid, fysiek maar ook in contact met de gemeente.	om de doorstroommogelijkheden in kaart te brengen. We stellen een doorstroomteam in dat zich ook richt op de vrije sector. De uitvoering van de Woonzorgvisie start in 2023.								
10. Wmo-hulpmiddelen zijn van goede kwaliteit. De gemeente houdt actief toezicht op kwaliteit én stimuleert het hergebruik.	→ <u>Monitoren op kwaliteit en hergebruik Wmo-hulpmiddelen</u> Voor de Wmo-hulpmiddelen hebben we een contract met Medipoint. Het is onze huidige en reguliere werkwijze om actief te monitoren op kwaliteit en hergebruik van de hulpmiddelen.	X	X	X	X	X	X	X	X

Jeugdzorg

Ambitie hoofdlijnenakkoord	Vertaling naar collegewerkprogramma	2022	2023	2024	2025			
11. We zorgen voor preventie via het onderwijs en de leefwereld van kinderen en jongeren. Passende zorg is vervolgens beschikbaar als dat nodig is. We blijven lobbyen voor meer middelen en een goede afbakening in verantwoordelijkheden tussen Rijk en gemeenten in de eerste, tweede en derde lijn.	→ <u>Lokale visie reikwijdte jeugdhulp</u> Naast de landelijke en regionale ontwikkelingen rondom de reikwijdte van de jeugdwet, ontwikkelen we lokaal een eigen lokale visie hierop. Tevens sturen we pro-actiever op de lobby richting het Rijk via de G4/ Den Haag.		X	X				
	→ <u>Actieplan preventief jeugdbeleid (incl. Analyse vraag en aanbod)</u> We leveren, in samenspraak met de partners waaronder JGZ, een actieplan preventief jeugdbeleid op, waarbij jobs in de lead is. Daarin formuleren we acties om het preventief aanbod beter af te stemmen op de behoefte (analyse vraag en aanbod), onder andere op het gebied van onderwijs-jeugdhulp. Andere criteria voor het preventieaanbod zijn		X	X				

	laagdrempelig, effectief en efficiënt.								
12. We brengen in beeld om hoeveel gezinnen het gaat, wat die gezinnen nodig hebben en waar verbetering nodig is. Ook houden scherp in de gaten of we de doelstellingen en het beleid kunnen optimaliseren.	→ <u>Uitvoeringsagenda Jeugd</u> We werken lokaal steeds meer toe naar het datagestuurd werken om zo meer beeld te krijgen bij de gezinnen en passendere wijkgerichte/ gezinsgerichte hulp aan te kunnen bieden in de toekomst. Dit vormt dit de basis voor toekomstige beleidsplannen, waaronder het actieplan preventief jeugdbeleid en de uitvoeringsagenda jeugd. Ook meten we actiever de clienttevredenheid en de clientervaringen van opvoeders en jeugdigen en passen ons beleid aan op basis van signalen uit die metingen.			X	X				
	→ Zie "Actieplan preventief jeugdbeleid (incl. Analyse vraag en aanbod)" – Ambitie 11								
13. We zorgen voor toegankelijke lichtere vormen van jeugdhulp zoals tijdelijke opvoedingsondersteuning zodat instroom of doorstroom naar duurdere vormen kunnen verminderen.	→ Zie "Actieplan preventief jeugdbeleid (incl. Analyse vraag en aanbod)" – Ambitie 11								
14. We geven kinderen en jongeren een stem in het organiseren van hun zorg- of ondersteuningsvraag. We zorgen ervoor dat kinderen die 18 jaar worden niet tussen wal en schip vallen qua aanbod en eigen bijdragen. We hebben extra aandacht voor passend onderwijs, zodat kinderen en jongeren in een zorgtraject geen onderwijsachterstanden oplopen.	→ <u>Voorstel voor integrale dienstverlening jongeren (o.a. Big Five en aansluiting jeugd-wmo)</u> We komen met een voorstel om de integrale dienstverlening aan jongeren a.d.h.v. de Big five bijv. te verbeteren. Ook sturen we op het effectiever inzetten van ervaringsdeskundigen en het toekomstplan. Tevens zetten we in op een betere aansluiting tussen jeugd-wmo. We gaan met onze partners (samenwerkingsverbanden, aanbieders,				X	X			

	gecertificeerde instellingen, scholen) en ervaringsdeskundigen na wat er nodig is om passend onderwijs voor jeugdigen in zorgtrajecten te verbeteren en voegen benodigde acties toe aan het programma Onderwijs Jeugdhulp (POJ) van de subregio.								
15. We zetten in op het opbouwen van ervaringskennis, bijvoorbeeld door de inzet van ervaringsdeskundigen vanuit ExpEx. We gebruiken hun expertise om de lokale jeugdzorgvraag beter te kunnen sturen.	→ <u>Netwerk van ervaringsdeskundigen optimaliseren</u> We geven vanuit het Centrum voor jeugd en gezin uitvoering aan het participatiebeleid door initiatieven met en door ouders en jongeren te stimuleren en faciliteren. We komen tot een netwerk van ervaringsdeskundige ouders bijvoorbeeld in de vorm van een ouderpanel. We benutten de ExpEx en regionale participatieverbanden zoals de oudersraad en Jong doet Mee! effectiever en onderzoeken alternatieve mogelijkheden voor het inzetten van ervaringsdeskundigen.				X	X			
16. Het uitgangspunt is dat er één regisseur of aanspreekpunt per cliënt of gezin is. Waar dit niet lukt brengen we in beeld hoe dit komt en verbeteren dat. Hierdoor houden mensen vertrouwen in de uitvoering en houden we zicht op de concrete hulpbehoefte.	→ <u>Evaluatie één aanspreekpunt in werkwijze gemeentelijke teams</u> We evalueren de huidige werkwijze op basis van het uitgangspunt van één aanspreekpunt per client of gezin (voor gezinnen die gebruik maken van de gemeentelijke dienstverlening). Indien nodig passen we de werkwijze van de gemeentelijke teams aan. We sturen op regionaal niveau op afspraken met jeugdhulpaanbieders over de rollen m.b.t. regievoering voor ouders die dit zelf (tijdelijk) niet kunnen uitvoeren.				X	X			
17. We kijken kritisch naar de samenwerkingen rondom inkoop en aanbesteding in het sociaal domein,	→ <u>Lokale en subregionale verkenning rondom inkoop en aanbesteding in het sociaal domein</u>		X	X	X				

specifiek naar de kwaliteit en efficiency. Centraal daarbij staat de vraag wat we als Rijswijk zelf kunnen en waar we de samenwerking in de regio bij nodig hebben.	We verkennen zowel lokaal als subregionaal (in H5 verband) de mogelijkheden wat we als Rijswijk en/of subregionaal zelf kunnen en waar we de samenwerking in de regio bij nodig hebben rondom inkoop en aanbesteding in het sociaal domein.								
---	---	--	--	--	--	--	--	--	--

Onderwijs en kinderopvang

Ambitie hoofdlijnenakkoord	Vertaling naar collegewerkprogramma	2022	2023	2024	2025				
18. We zetten vol in op de beheersing van taal en rekenen. De achterstanden bij aanvang van de schoolloopbaan moeten verminderen. Daar waar het mogelijk is, stimuleren we de inzet van kleinere groepen uit gemeentelijke middelen.	→ <u>Continue monitoring OAB / taalachterstandenbeleid</u> Continue monitoring van ons onderwijsachterstandenbeleid (OAB) inclusief een strakke toeleiding naar de voorschoolse educatie. We komen tot (hernieuwde) resultaatafspraken over de voor- en voerschoolse educatie met de partners.		X		X		X		X
	→ <u>(hernieuwde) resultaatafspraken over de voor- en voerschoolse educatie met de partners</u> (Her)nieuwe afspraken over de soepele/warme overgang tussen de voorschoolse voorzieningen en het basisonderwijs zijn hier onderdeel van. Binnen de opdracht van Team Brede Impuls en de Ontdekkers handhaven we de aandacht voor activiteiten die ook taal/rekenontwikkeling stimuleren. Ook binnen de volwasseneneducatie blijft er aandacht voor de taalontwikkeling in het Nederlands van de gezinnen met jonge kinderen.				X				
19. We investeren ongelijk in onderwijs om zo gelijke kansen te stimuleren. Voor kinderen die een steuntje in de rug kunnen gebruiken onderzoekt het college de	→ <u>Inzet incidentele NPO gelden vertaalt naar structurele oplossingen gericht op achterstanden</u> Vanuit de specifieke uitkering onderwijsachterstanden					X			

mogelijkheden om de overgang van basisonderwijs naar middelbaar onderwijs ook succesvol voor hen mogelijk te maken. We stimuleren bredere ontplooiing van alle kinderen, bijvoorbeeld door het faciliteren van een Weekendschool voor kinderen die normaliter weinig kans hebben op brede buitenschoolse ontwikkeling.	hebben scholen met een hoge achterstandsscore de mogelijkheid subsidie aan te vragen om achterstanden te verkleinen. Ook de NPO middelen worden schooljaar 2022-2023 ingezet in om achterstanden als gevolg van corona terug te dringen. Dit betreft maatwerk per school, wel onder de voorwaarde dat met dit incidentele geld een structurele verandering wordt ingezet. MBt de overgang po/vo zijn regionaal afspraken gemaakt tussen scholen ten behoeve van een warme overdracht en plaatsingsbeleid PO - VO. Als gemeente ondersteunen wij daarbij projecten ter voorbereiding op de brugklas. Buitenschoolse ontwikkeling is geborgd in de activiteiten aangeboden door de Ontdekkers, Welzijn, Expeditie Rijswijk etc. Het aanbod is voor alle kinderen toegankelijk. Dit aanbod blijven wij aanbieden / faciliteren.								
	→ <u>Partner van GKA van MinOCW</u> We onderzoeken de mogelijkheden en voordelen om partner te worden van de Gelijke Kansen Alliantie (GKA) van ministerie van OCW			X					
	→ <u>Aanvraag Rijke Schooldag</u> In coalitie met onder meer het Rijswijks Lyceum / VO Haaglanden (als penvoerder) wordt een aanvraag gedaan voor de Rijke Schooldag.			X					
20. Er blijft een goede regeling voor leermiddelen beschikbaar voor kinderen die opgroeien in gezinnen met een lager inkomen.									

21. We stimuleren de brede vorming van kinderen en jongeren via sport, bewegen en cultuur. We trekken op met andere partners om dit aanbod en de betaalbaarheid daarvan te bevorderen.	→ <u>Activiteiten brede vorming</u> De activiteiten die door onder meer Team brede impuls en verenigingsondersteuning, culturele organisaties, Ontdekkers etc. richten zich op dit brede aanbod. Betaalbaarheid blijft geborgd doordat organisaties subsidie ontvangen en/of werken met de ooievaarspas.	X	X	X	X	X	X	X	X
	→ <u>Skatebaan Treubstraat</u> De aanleg van de skatebaan aan de Treubstraat draagt bij aan het stimuleren van bewegen in de openbare ruimte.	X	X						
	→ <u>Inclusieve speelplekken</u> Onze speelvoorzieningen toegankelijker en bespeelbaarder maken voor kinderen met een beperking (de zogenaamde inclusieve speelplekken).		X		X		X		X
	→ <u>Speeltuinbeleid</u> Daarbij gaan we samen met de speeltuinverenigingen beleid opstellen om de informele afspraken formeel met elkaar vast te leggen.			X	X	X	X	X	

22. In het economisch beleid geven we aandacht aan het creëren van meer stageplaatsen binnen het mkb.	→ <u>Uitbreiding programma Kiezen voor Kansen</u> We intensiveren het programma Kiezen voor Kansen en breiden daarmee het aantal deelnemende leerlingen en participerende scholen uit. Dit doen we in samenwerking met JINC (non-profit samenwerkingspartner). Zij verzorgen (bliksem)stages, coaching trajecten zoals carrière-coaching en organiseren een (twee)jaarlijkse meet & greet tussen scholieren en studenten (ihkv vervolgopleiding keuze) en tussen studenten en bedrijven (aantrekken talent)			X					
	→ <u>ROC Mondriaan techniekopleidingen naar Rijswijk</u> Middels een lobby voor de vestiging van ROC Mondriaan techniekopleidingen op At the Park (naast Energy Cave) trekken we bestaand, relevant praktisch gericht onderwijs naar Rijswijk. Binnen het netwerk van de Energy Cave faciliteren we zowel de ontwikkeling van incidenteel onderwijs zoals masterclasses, workshops, excursies als nieuw en/of aanpassing bestaand onderwijs gericht op Techniek / energietransitie. Dit doen we door partijen met elkaar te verbinden en/of subsidietrajecten te faciliteren/ondersteunen. Het RCSG en de campusontwikkeling in en rondom At the Park is naast het ROC Mondriaan aantrekkelijk voor verschillende soorten onderwijs zoals TU Delft (o.a. promovendi) en HBO (techniekopleidingen). Zij worden betrokken bij netwerkvorming rondom Energy Cave met als doel dat zij ook activiteiten op de campus gaan ontplooiën of gebruik van maken voor hun onderwijs en onderzoek.				X				

	→ <u>Beroepenveldcommissies</u> In samenwerking met VO stellen we een beroepenveldcommissies vmbo in waarbij het uitgangspunt is 'opleiden voor de juiste vraag' en faciliteren we themagerichte ontmoetingen tussen onderwijs, bedrijven, gemeente om de onderlinge verbindingen te versterken				X				
	→ <u>Nieuwe (incidentele) onderwijsprogramma's gericht op energietransitie</u> We zetten in op het Leven Lang Ontwikkel programma (LLO) in samenwerking met Energy Switch. We stimuleren in samenwerking met de onderwijspartners de doorgaande leerlijn PO-VO-MBO binnen met name techniekonderwijs						X		
23. Kinderopvang zorgt voor een goede basis. De betrokkenheid van de kinderopvang in de doorstroom richting basisonderwijs wordt aangejaagd. Het college komt met een voorstel voor de instroom van kinderen op een jongere leeftijd in de peuterspeelzalen.	→ <u>Verlagen leeftijd peuteropvang van 2 ½ naar 2 jaar</u> Er bestaan afspraken met de partners over de (warme) overdracht tussen de voorschoolse voorzieningen en het basisonderwijs. In het kader van de bij Ad 1 genoemde resultaatafspraken wordt deze procedure aangescherpt en opnieuw onder de aandacht gebracht van alle kinderopvangorganisaties en het onderwijs in Rijswijk. Het kunnen verlagen van de leeftijd waarop een peuter de peuteropvang kan gaan bezoeken van 2 ½ jaar naar 2 jaar vraagt een aantal voorwaarden (uitbreiding aantal plekken/groepen, ruimte voor fysieke uitbreiding en voldoende personeel).			X					
24. We maken gebruik van regelingen die erop gericht zijn dat volwassenen zich kunnen ontwikkelen, zoals de STAP-regeling (STimulering Arbeidsmarkt Positie).									

Hiermee bevorderen we ook de mogelijkheden voor mensen om als zij-instromer aan de slag te kunnen.									
25. Bij onderhoud en ontwikkeling van schoolgebouwen (integraal huisvestingsplan) houden we rekening met duurzaamheid, goed binnenklimaat en frisse lucht.	→ <u>Integraal huisvestingsprogramma</u> De uitvoering van het Integraal huisvestingsprogramma is akkoord bevonden door de schoolbesturen en zal ter vaststelling worden voorgelegd aan college in het 4e kwartaal 2022. Vervolgens zal de concrete uitvoering de komende jaren plaatsvinden. Jaarlijks wordt de raad op programmaniveau geïnformeerd over de voortgang.		X						
26. In overleg met de omliggende gemeenten zetten we in op een regionale aanpak van de leerplicht.	→ <u>Regionaal overleg leerplicht</u> Binnen de RMC-regio werken we intensief samen op het gebied van leerplichtbeleid en het beleid ter voorkoming en bestrijding voortijdig schoolverlaters. Een van de producten die hier is uit voortgekomen is de regionale ambtsinstructie voor de leerplichtambtenaren en regionale agenda voorkomen en bestrijden voortijdig schoolverlaten. Alle gemeenten werken met het landelijke instrument MAS (Methodische aanpak schoolverzuim). Als gevolg van een diversiteit aan problematiek (in Rijswijk anders dan in Den Haag), blijven wij uiteraard wel regionaal het gesprek voeren, maar moet maatwerk per eigen gemeente mogelijk blijven. Dit ten gunste van de eigen Rijswijkse jongeren. De lokale verbinding tussen onderwijs-leerplicht/vsv-jeugdteam/sociaal wijkteam-afdeling werk en inkomen is in dat kader van onschatbare waarde.	X	X	X	X	X	X	X	X

Volksgezondheid, welzijn, sport en bewegen

Ambitie hoofdlijnenakkoord	Vertaling naar collegewerkprogramma	2022	2023	2024	2025
27. Het groeiend aantal inwoners vraagt om een goed aanbod van zorg, welzijn, sport en bewegen. Dit betekent dat we aan de ene kant moeten investeren om het bestaande aanbod te faciliteren, en aan de andere kant rekening moeten houden met een toenemende vraag naar huisvesting en faciliteiten.	→ <u>Stimuleren eerstelijnszorgaanbod</u> Het planologisch mogelijk maken van voldoende ruimte voor gezondheidscentra hangt nauw samen met de groei van de stad en wordt meegenomen bij gebiedsontwikkelingen en het opstellen van het omgevingsplan. Vanuit Programma Stadsontwikkeling is aandacht besteed aan hoe de ontwikkellocaties bij kunnen dragen aan een meer aantrekkelijke en gezonde stad. Voor de huisvesting van eerstelijnszorg dient de gemeente bij elk nieuwbouwproject te zorgen voor voldoende praktijkruimte en daarover, bij aanvang van de bouw, in contact te treden met de zorgaanbieders.	X	X	X	X
	→ <u>Pilot praktijkondersteuner jeugd in of nabij de huisartsenpraktijk</u> Het versterken van de samenwerking tussen het jeugdteam en de huisartsen en het faciliteren van laagdrempelige hulp, geven we vorm middels de inzet van de praktijkondersteuner jeugd in of nabij de huisartsenpraktijk.	X	X	X	X
	→ <u>Onderzoek maatschappelijk werk huisartsen</u> We onderzoeken of en op welke wijze we maatschappelijke werk kunnen inzetten in of nabij de huisartsenpraktijken.		X	X	
	→ <u>Monitor Programma Stadsontwikkeling</u> Vanuit het Programma Stadsontwikkeling monitoren we jaarlijks of de groei van de stad en de capaciteit van		X	X	X

	eerstelijnszorg en sportaccommodaties op elkaar aansluiten. We gaan onze gebouwen beoordelen op gebruik, spreiding over de stad en exploitatie. De eerste uitwerking hiervan zal een voorstel zijn over de realisatie van een multifunctionele duurzame accommodatie op het sportpark Elsenburg waarin diverse functies zoals o.a. sport, gezondheidszorg en kinderopvang ondergebracht zullen worden. Met intensief gebruik op de dag, avond en in de weekenden. En vooral ook een functie voor de nieuwbouwwijk die in de nabijheid gerealiseerd is en wordt. Daarnaast zal er gekeken worden naar het aanbod van de sportparken in relatie tot gebruik en behoefte aan ruimte en spreiding. Dit ook in relatie tot het aanbod in de buurgemeenten. Daar waar nodig komen we voor de korte en lange termijn met concrete voorstellen.							
	→ <u>Lokaal preventieakkoord</u> In 2021 is de Uitvoeringsagenda Gezondheid & Sport uitgebreid met een lokaal preventieakkoord. Met het Rijswijkse preventieakkoord werken we onder andere aan de thema's: Iedereen kan meedoen, Rookvrije generatie en Gezond gedrag.	X	X	X	X			
28. We stellen een ambitieus lokaal preventieakkoord vast, waarin we inzetten op thema's zoals een kansrijke start, gezonde leefstijl, het tegengaan van eenzaamheid en het versterken van gemeenschapszin. We kijken nadrukkelijk naar de wijze waarop we de preventieve gezondheidszorg organiseren en wat hierin de rol van de GGD en	→ <u>Kansrijke Start</u> Daarnaast gaan we samen met JGZ ZHW inzetten op het actieprogramma Kansrijke Start om kwetsbare gezinnen extra te ondersteunen rondom bewust zwanger worden, een gezonde zwangerschap en veilig ouderschap.			X	X	X	X	X

andere samenwerkingspartners is. Het uitgangspunt is dat we inzetten op maatschappelijk rendement en sturen op acceptabele publieke kosten. Het college betreft deze afweging in haar beleid en komt zo nodig met voorstellen, ook ten aanzien van de inkoop van taken binnen de publieke gezondheidszorg. Naast de doelen van het preventieakkoord besteden we extra aandacht aan de milieukundige en gezondheidkundige advisering bij de grote stadsontwikkelingsprojecten.	→ <u>Lokale taken GGD</u> Verder onderzoeken we welke taken in Rijswijk horen bij de GGD en komen tot een voorstel met betrekking tot inkoop van lokale taken. We gaan extra aandacht besteden aan de positieve invloed van de leefomgeving op gezondheidsbevordering en preventie bij grote stadsontwikkelingsprojecten.				X				
	→ <u>Investeringspakket Agenda Stadsontwikkeling</u> Vanuit het Programma Stadsontwikkeling zoeken we actief naar kansen om meer ruimte zodanig in te richten dat deze meer gericht is op bewegen en ontmoeten. Die mogelijkheden worden integraal afgewogen bij het komen tot het Investeringspakket Agenda Stadsontwikkeling. Binnen de Agenda Stadsontwikkeling zijn de belangrijkste knelpunten en ontwikkelpunten gerelateerd aan stadsontwikkeling in beeld gebracht, en zijn maatregelen geformuleerd die deze knelpunten en ontwikkelpunten aanpakken. Omdat niet alle maatregelen tegelijkertijd uitgevoerd kunnen worden, gaan we deze maatregelen verder prioriteren en werken dit uit tot een concreet investeringspakket. Dit wordt vervolgens verwerkt in het LangeTermijnInvesteringsPlan (LTIP) van de gemeente.		X	X					
29. Binnen het sportbeleid stellen we drie thema's centraal: 1) een goed aanbod van breedtesport, 2) ondersteuning bij het versterken van de bestuurskracht en exploitatie van verenigingen, 3) het stimuleren van sport- en beweegdeelname. In de openbare ruimte geven we het goede voorbeeld door	→ <u>Rookvrije speelplekken</u> We streven naar een gezonde leefomgeving voor de kinderen door ook het roken op speelplekken te ontmoedigen met het plaatsen van het Rookvrije Generatie campagnemateriaal van de GGD.	X	X	X	X				

een inrichting die gericht is op bewegen en ontmoeten.	→ <u>Stimulering groen blauwe schoolpleinen</u> We stimuleren met een aparte subsidieregeling basisscholen om groen blauwe schoolpleinen in te richten.	X	X	X	X	X	X	X	X
	→ <u>Vervanging toplaag speeltuinen</u> Uit voorzorg vervangen we bij een viertal speelplekken (Speeltuin Rozenstraat en de speelplekken aan Cromvlietpark, Hoornburglaan 72 en Jaagpad 175) de toplaag vanwege geconstateerde (lage concentraties) lood in de bodem.		X		X		X		X
	→ <u>Inrichtingsplannen voor de openbare ruimte worden beoordeeld op het aspect gezondheid</u> Bij alle inrichtingsplannen die we maken voor de openbare ruimte, onder meer binnen de lopende gebiedsontwikkelingen, wordt het aspect gezondheid en bewegen meegewogen in de beoordeling. -> Door middel van extra verenigingsondersteuning en clubkader coaching zullen de verenigingen worden ondersteund.	X	X	X	X	X	X	X	X
30. De Rijswijkse sportraad is een belangrijke partner voor ons. We betrekken de sportraad actief bij de totstandkoming van ons beleid op het gebied van sport en bewegen.	→ <u>Sportraad</u> De samenwerking met de sportraad wordt gecontinueerd.	X	X	X	X	X	X	X	X
31. Rijswijk heeft veel water in de omgeving en daarom zorgen we dat kinderen zwemvaardig zijn. We onderzoeken hiervoor de mogelijkheden, zoals een vangnetregeling voor kinderen die op 8-jarige leeftijd nog niet kunnen zwemmen.	→ We hebben nu de mogelijkheid van zwemmen na schooltijd voor deze doelgroep. We zullen dit waar nodig optimaliseren en/of uitbreiden								

32. Het college komt met een voorstel voor de toekomst van de Marimbahal met het oog op het voorzieningenniveau van de Muziekburt, Bogaard Stadscentrum en RijswijkBuiten. De Van Zweedenzaal zal gesloopt worden.	→ Eind 2022/begin 2023 zal de notitie gereed zijn. Hierbij betrekken wij ook met name de positie van de hal ten opzichte van de wijkvoorzieningen, ontwikkelingsmogelijkheden van de locatie, de behoefte aan sportruimte en de spreiding van de sportbehoefte over de gemeente. Ook zal er een businesscase opgesteld worden en zullen duurzaamheidsaspecten meegenomen worden.							
33. Het college komt met een voorstel voor accommodatiebeleid voor de nieuwe gebiedsontwikkelingen.	→ De diverse gebiedsuitbreidingen zal ook de vraag naar voorzieningen (onderwijs, gezondheidscentra, sportaccommodaties, kinderopvang etc.)doen toenemen. Inzet wordt het realiseren van voorzieningen met een intensief gebruik door diverse functies op zowel op de dag als de avonden en de weekenden. Eind 2022/begin 2023 zal er een voorstel voor het accommodatiebeleid opgesteld worden.							
34. Het college komt met een voorstel voor breed welzijnswerk vanuit een wijkgerichte aanpak.	→ <u>Breed welzijnswerk vanuit een wijkgerichte aanpak</u> In 2023 starten we met een onderzoek naar een breed welzijnswerk vanuit een wijkgerichte aanpak. Op basis van het onderzoek komen we tot een voorstel.			X	X			

Sociale zaken

Ambitie hoofdlijnenakkoord	Vertaling naar collegewerkprogramma	2022	2023	2024	2025
35. Voorkomen is beter dan genezen: we zetten in op een sluitende en integrale aanpak van armoede onder kinderen omdat daarmee de basis voor ieders toekomst wordt gelegd. Zo betrekken we bijvoorbeeld ook de ouders bij de aanpak van armoede onder	→ <u>Evaluatie kindregelingen</u> In 2021 zijn de kindregelingen omgezet naar meer maatwerk. Dit is gedaan in samenwerking met maatschappelijke partners en de ouders van de doelgroep. Eind 2023 evalueren we het gebruik ervan			X	

kinderen. We zetten de huidige kindregelingen voort en hebben aandacht voor maatwerk.	en op basis van de uitkomsten van de evaluatie, passen we de kindregelingen aan.								
	→ <u>Onderzoek naar structurele rol ouders bij monitoring kindregelingen</u> Verder onderzoeken hoe we de ouders meer structureel kunnen betrekken bij de monitoring van de kindregelingen. Dit doen we in samenwerking met Stichting KEI.					X	X		
36. We zetten versterkt in op vroegsignalering van schulden via het Financieel Servicepunt en maken afspraken met schuldeisers. Jongeren en ouderen met schulden hebben daarbij prioriteit en helpen we met het aflossen én voorkomen van schulden. Dit geeft rust en vertrouwen. Bij bewindvoering neemt de gemeente een actieve rol in: we maken gebruik van ons actieve adviesrecht bij bewindvoeringstrajecten en verkennen of we, al dan niet met omliggende gemeenten, de bewindvoering zelf kunnen uitvoeren zodat een commerciële verdienprikkkel verdwijnt. We zetten in op integrale hulp: schulden en armoede hebben vaak een relatie met andere onderliggende problematiek.	→ <u>Evaluatie vroegsignaleringsaanpak</u> We evalueren de vroegsignaleringsaanpak en breiden die uit waar dat nodig en mogelijk is.			X	X	X			
	→ <u>Doorontwikkeling dienstverlening FSP</u> Om jongeren en ouderen te helpen hun schulden af te lossen, maar ook om juist zoveel mogelijk te voorkomen dat zij schulden krijgen, willen we de dienstverlening van het FSP doorontwikkelen en laagdrempelig maken.		X	X	X	X	X	X	X
	→ <u>Pilot Jongerenperspectieffonds</u> Daarnaast zetten we voor de jongeren een pilot op met het JongerenPerspectiefFonds (JPF). Deze pilot vindt plaats in 2023. Naar aanleiding van de pilot stellen we vast hoe we het JPF daarna voortzetten. We verkennen de mogelijkheid om ons aan te sluiten bij stichting JPF om onder meer gebruik te maken van de JPF toolkit en de landelijke kennis- en interventiebijeenkomsten.			X	X	X	X	X	X
	→ <u>Inrichten Bewindsvoerdersdesk bij FSP</u> We hebben we in 2022 een bewindsvoerdersdesk		X	X	X	X	X	X	X

	opgezet. De afspraken met de bewindvoerders worden in een convenant vastgelegd.								
	→ <u>In- en uitstroommogelijkheden bewindsvoering</u> Daarnaast gaan we afspraken met de bewindvoerders maken over de in- en uitstroom van bewindsvoering, bijvoorbeeld om voor dat iemand bewindsvoering krijgt toegewezen, gezamenlijk te kijken of bewindsvoering inderdaad de oplossing is voor de schuldenaanpak.			X	X				
	→ <u>Onderzoek rol gemeente bij in- en uitstroom bewindsvoering</u> Vervolgens onderzoeken we of er een rol voor de gemeente is weggelegd in bijvoorbeeld het zelf uitvoeren van bewindsvoering, en of dat een bijdrage levert aan de afspraken die we maken met de bewindvoerders.					X	X		
	→ <u>Ontwikkelen van een integrale visie op armoede en schuldenpreventie</u> We nemen de uitkomsten van bovenstaande hierin op. We kijken hierbij breder naar de instrumenten die we inzetten en onderliggende problematiek.				X				
37. Mensen moeten op goede zorg kunnen blijven rekenen. We blijven hen daarin ondersteunen op de effectiefste manier en handhaven de collectieve zorgverzekering. We willen naast het bijspringen in de kosten ook kijken naar de mogelijkheden om via het pakket bij te dragen aan de gezondheidswinst.	→ <u>Uitbreiden RUB-regeling</u> We zetten de collectieve aanvullende zorgverzekering (CAV) voort. In de CAV is vergoeding voor gezondheidsbevordering opgenomen. Daarnaast onderzoeken we of we de Regeling Uitstroom Bijstandsgerechtigende (RUB) kunnen uitbreiden. Deze regeling biedt bijstandsgerechtigden de mogelijkheid om uit het bestuurlijke boete-			X	X	X	X	X	X

	/schuldentraject te komen en daarnaast toch aanvullend verzekerd te zijn.								
38. We geven mensen een kans om arbeidservaring op te doen. Dit doen we allereerst door aandacht te geven aan hun basisvaardigheden. Daarnaast zetten we het Werkgeversservicepunt in voor betere matching op de arbeidsmarkt. We geven mensen ook de kans om werkervaring op te doen tegen normale arbeidsvoorwaarden voor publieke taken, waarbij de uitstroom naar regulier betaald werk centraal staat. We zetten daarnaast in op het evalueren en zo mogelijk voortzetten van de pilot basisbanen. Niet iedereen zal namelijk direct aan kunnen sluiten op de reguliere arbeidsmarkt. Hierbij willen we voorkomen dat er verdringing op de arbeidsmarkt plaatsvindt. We zetten bij aanbestedingen in op social return, geven zelf het goede voorbeeld als werkgever en spreken werkgevers aan op baankansen voor mensen met een beperking. We monitoren of de afspraken nagekomen worden. We zetten het Sociaal Akkoord met de BBR (Belangenvereniging Bedrijven Rijswijk) voort.	→ <u>Evaluatie uitvoeringsnota's Werk en Maatschappelijke participatie</u> Bij het Werkgeversservicepunt doen mensen werkervaring op met behoud van uitkering. Zodra zij uitstromen naar betaald werk, werken zij onder normale arbeidsvoorwaarden. We begeleiden inwoners naar werk, en wie verder van de arbeidsmarkt afstaat, begeleiden we naar meedoen en zo mogelijk verder naar werk. Deze doelstellingen, en ook de pilot basisbanen zijn vastgelegd in de kadernota's en uitvoeringsnota's. We evalueren het beleid in 2023 en stellen nieuwe ambities op in lijn met de kadernota's.			X	X				
39. We benutten de ruimte voor maatwerk in de bijstand. Dat werkt twee kanten op: we gaan consequent sturen op activering naar een betaalde baan of, als dat (nog) niet mogelijk is naar maatschappelijke inzet, maar hebben ook oog voor persoonlijke omstandigheden die om maatwerk vragen.	→ <u>Maatwerk in de bijstand</u> We bieden bij activering maatwerk in de vorm van een persoonlijk budget. Daarnaast kan voor activering richting betaald werk een niet-willerstraject worden ingezet als maatwerk. Daarnaast wordt maatwerk ingezet doordat bijstand afgestemd kan worden op de persoonlijke situatie, bijvoorbeeld in de kostendelersnorm.								

40. We bundelen de uitkering van gemeentelijke regelingen en toeslagen binnen de bestaande mogelijkheden en doen dit zo veel mogelijk automatisch. De kwijtschelding van de afvalstoffenheffing en andere gemeentelijke belastingen en heffingen brengen we daarom onder bij het armoedebeleid met overheveling van het bijbehorende budget.	→ <u>Randvoorwaarden en consequenties onderbrengen kwijtscheldingen onder armoedebeleid</u> We onderzoeken intern wat de consequenties zijn van het onderbrengen van de kwijtscheldingen van de gemeentelijke belastingen onder het armoedebeleid en welke voorwaarden daarvoor noodzakelijk zijn.				X				
41. We gaan ook kijken naar de mogelijkheden om gemeentelijke inkomensregelingen gelijkmatig af te bouwen zodat de armoedeval wordt voorkomen of verminderd.	→ <u>Onderzoek geleidelijke afbouw gemeentelijke regelingen</u> We onderzoeken de mogelijkheden om de gemeentelijke regelingen geleidelijk af te bouwen, bijvoorbeeld door overgangsrecht.					X	X		
42. We verkennen de mogelijkheden naar flexibele inkomensondersteuning en voorlichting voor mensen met tijdelijke arbeidscontracten en kleine zelfstandigen. We voorkomen daardoor de armoedeval én daling van het inkomen onder het sociaal minimum.	→ <u>Financiële stabiliteit bieden om te komen tot zelfredzaamheid en bieden van perspectief in de toekomst voor mensen die parttime werken naast een uitkering</u> We verbeteren de voorlichting op het gebied van de combinatie werk/uitkering. Daarbij onderzoeken we ook of de dienstverlening rond het bevorderen van parttime werken naast een uitkering geoptimaliseerd kan worden. Op dit moment gebruiken we 'Werk Loont' waarmee in beeld wordt gebracht dat werken voordeliger is dan in een uitkering.			X	X	X	X	X	X
43. Het college zorgt voor een doorlichting van het totale Rijswijkse Werk en Inkomen bestand in 2023. Dit vormt de basis voor een nieuw werkprogramma. Het vinden van werk staat hierbij centraal. Als dat na drie maanden niet lukt, investeren we in scholing, opleiding en vorming zodat de kans op een betaalde	→ <u>Screening bestanden Werk en Inkomen</u> We zijn bezig de precieze aanpak en criteria voor de doorlichting van het bestand Werk en Inkomen op te stellen, zodat in 2023 de doorlichting kan plaatsvinden. We stellen een taakstelling vast op doorstroom op de participatieladder; niet iedereen			X	X				

collectieve inkoop van bouwmaterialen en uitvoering. Daardoor pakken we energiearmoede aan en helpen we VvE's met weinig kapitaal. In aanvulling op het regionale loket zetten we een lokaal energieloket op bij de gemeente.	→ <u>Opstellen plan van Aanpak Energiearmoede en uitvoering</u> Het plan van aanpak Energiearmoede wordt en eerste pragmatische aanpak om de eerste nood aan te pakken. Maar zal ongetwijfeld een gevolg moeten krijgen na 2023.		X	X	X				
46. We ondersteunen het opzetten van energie- en duurzaamheidsinitiatieven door bewoners, VvE's en bedrijven.	→ <u>Faciliteren van een aantal VvE bij het verduurzamen van het vastgoed</u> We ondersteunen VvE met technische en procedure kennis.		X	X	X	X	X	X	X
47. We zetten ons in voor alternatieve warmtebronnen zoals geothermie maar gaan ook beleid ontwikkelen voor koelte.	→ <u>Opstellen Bodemenergieplan</u>		X						
48. De warmteleiding door het midden wordt aangelegd. We stimuleren dat de sociale woningbouwcoöperaties aansluiten op de leiding. De inzet van Rijswijk is gericht op het kunnen aansluiten van lokale alternatieven en het bevorderen van marktwerking tussen aanbieders. We juichen de voorgenomen ontkoppeling van de gasprijs toe.	→ <u>Opstellen Wijk Uitvoeringsplan inclusief selecteren warmtebedrijf</u> De Rijksoverheid werkt aan nieuwe wetgeving en aan structurele subsidies om wijk van het aardgas te krijgen. Wij gaan de samenwerking aan met partijen in de keten om te komen tot een integraal plan voor de warmtelevering in de startwijk (wijk uitvoeringsplan).		X	X					
49. Er komt een laadpalenbeleid en de gemeente speelt een rol bij de inkoop van laadpalen via aanbesteding	→ <u>Laadpalenbeleid</u>		X						

en heeft oog voor voldoende keuzevrijheid in aanbieders. We stimuleren innovatie, bijvoorbeeld het combineren van laadpalen met straatverlichting en zonnepanelen, en betrekken daarbij ook ondernemers en kijken naar de toepassing op onze bedrijventerreinen.	→ <u>Opstellen innovatief energiegrid Pasgeld en bedrijventerreinen</u> In RijswijkBuiten, deel Pasgeld, willen komen tot een nieuwe innovatievere netwerken (energiegrids). Hiervoor stellen we een plan voor op. Kennis die we opdoen kunnen we ook gebruiken voor de bestaande stedelijke gebieden, zoals op bedrijventerreinen.			X			X		
50. We betrekken inwoners, bedrijven en organisaties bij de ontwikkeling van de energietransitie. Dit gaat verder dan informeren en vooraf om een mening van gevestigde partijen vragen: we gaan met de stad op zoek naar oplossingen.	→ <u>Opstellen communicatieplan</u> De energytransitie valt of staat bij draagvlak en het in beweging krijgen en houden van bewoners en bedrijven. Dit lukt al een met veel doelgroep gerichte communicatie. Hiervoor stellen we een plan voor op.		X						
51. We sluiten zoveel mogelijk aan op initiatieven vanuit aangrenzende wijken in Delft en Den Haag. Dit voorkomt onnodige kosten, zorgt voor schaalvoordeel en houdt versnippering buiten de deur.	→ <u>Verstevigen samenwerking regio en lokale partijen</u> We verstevigen de samenwerking met de regio (RES) maar ook met lokale partijen, bijvoorbeeld op het gebied van regie vraag en aanbod van het warmtevraagstuk.		X	X	X	X			
52. We vergroten de capaciteit van het ambtelijk apparaat om deze plannen goed vorm te geven.	→ <u>Opstellen programmatische aanpak energietransitie</u> We komen met een programmatisch aanpak van de energietransitie wat de basis vormt voor het uitbouwen van het team.								
53. In Rijswijk zijn grote windmolens in verband met de benodigde beschikbare ruimte en de nabijheid van de bebouwing geen optie.	→ <u>Uitvoeringsplan duurzame opwek elektriciteit</u> Met een uitvoeringsplan duurzame opwek elektriciteit willen we invulling geven aan ons opgave om lokaal energie op te wekken.			X					

Cultuur en cultureel erfgoed

Ambitie hoofdlijnenakkoord	Vertaling naar collegewerkprogramma	2022		2023		2024		2025	
54. We blijven investeren in de culturele instellingen en onderzoeken samen met hen de mogelijkheden om commercieel een steviger beleid te voeren en daarmee hun financiële positie te verstevigen. Daarbij stimuleren we de samenwerking tussen externe partijen binnen en buiten Rijswijk.	→ <u>Continueren subsidiering activiteiten van lokale culturele voorzieningen</u> Nadrukkelijke aandacht hierbij voor samenwerking, wat één van de uitgangspunten van de Cultuurvisie is.	X	X	X	X	X	X	X	X
	→ <u>Stimuleren samenwerking en verkrijgen externe financiering in contacten met culturele partners</u> Dit stimuleren wij ook, net als het verkrijgen van financiering via andere bronnen, in onze contacten met culturele partners.	X	X	X	X	X	X	X	X
55. De aanvullende rijksmiddelen voor ondersteuning van de lokale culturele infrastructuur worden daar ook voor ingezet.	→ <u>Incidentele subsidiering op grond van de Tijdelijke nadere regels steun, herstel en vernieuwing lokale culturele infrastructuur gemeente Rijswijk</u> Genoemde rijksmiddelen maken onderdeel uit van het subsidieplafond.		X						
56. We maken haast met de toekomstvisie voor het MBB en maken een meerjarig plan voor restauratie en onderhoud van de gebouwen. Om het MBB publiekstoegankelijker te maken ondersteunen we de organisatie in de ontwikkeling hier naar toe.	→ <u>Toekomstvisie voor de BB-locatie Overvoorde</u> Besluitvorming over de in 2022 opgestelde toekomstvisie voor de BB-locatie Overvoorde, inclusief financiering.		X						
	→ <u>Uitvoering van de in beleidsplan 2022-2025 opgenomen acties met betrekking tot het bunkercomplex Overvoorde</u>			X	X	X	X	X	X
57. We omarmen de plannen voor de ontwikkeling van de landgoederenzone die samen met het nog verder te ontwikkelen De Voorde een stevige cultuurhistorische uitstraling krijgt, waarin de	→ <u>Ontwikkeling De Voorde</u> De voortgang van het uitvoeringsplan LGZ zal worden gerapporteerd waarbij steeds de juiste balans van de functies natuur-cultuurhistorie-recreatie-beheer		X						

natuurwaarde van de zone wordt versterkt. Gezichtsbepalende monumentale panden willen we vanuit een maatschappelijke functie voor de omgeving behouden. Park Hofrust blijft daarom toegankelijk voor het publiek. Bij verkoop van het oude Raadhuis onderzoeken wij of het monument 40-45 verplaatst kan worden naar de omgeving van het Huis van de Stad.	wordt gezocht. Ook de voortgang en/of resultaat van het proces intentieovereenkomst met het Zuid Hollands Landschap zal worden voorgelegd.								
58. Evenementen versterken de identiteit van Rijswijk. Daarom maken we een nieuw evenementenbeleid. Het evenementenbeleid richt zich op evenementen die passen bij de 'Parels van Rijswijk' en bij de identiteit van Rijswijk.	→ <u>Opstellen en besluitvorming over evenementenbeleid en locatiebeleid</u> Het evenementenbeleid geeft helderheid over de wijze waarop evenementen plaats kunnen vinden in Rijswijk. Bovendien schetst het de kaders over de rol van de gemeente hierbij. Het beleid behelst ook kaders om evenementen rondom de parels van Rijswijk te subsidiëren. Het beleid gaat in op de toegankelijkheid en inclusiviteit van evenementen en stelt hier, voor zover mogelijk, voorwaarden aan.		X	X					
59. Het college legt een nieuwe nota evenementenbeleid en citymarketing met bijbehorende financiële dekking voor aan de gemeenteraad. In de nota worden maatschappelijke waarden zoals duurzaamheid, veiligheid en toegankelijkheid verankerd, evenals het stimuleren van gezond ondernemerschap. Het evenementenbeleid richt zich op evenementen die de 'Parels van Rijswijk' en de identiteit van Rijswijk versterken.	→ Zie "Opstellen en besluitvorming over evenementenbeleid en locatiebeleid" – Ambitie 58								

60. De gemeente organiseert zelf geen evenementen maar levert via het beleidskader en financiële ondersteuning een bijdrage aan de organisatie van evenementen. We faciliteren het opzetten van een stichting voor het organiseren van evenementen.	→ <u>Onderzoek oprichten stichting voor evenementen</u> De gemeente onderzoekt of een Stichting voor Rijswijkse evenementen een rol kan vervullen. Een dergelijke stichting zorgt voor een goede balans in evenementen. De Stichting zal alle mogelijkheden voor externe financiering optimaal gebruiken en kan door samenwerkingen met partners zorgen voor versterking van de identiteit van Rijswijk. Wij laten daarmee buurt evenementen buiten beschouwing, deze worden ondersteund vanuit het initiatievenloket.		X							
61. De positie van het Huis van de Stad, in samenhang met de schouwburg, ontwikkelen we verder om de samenwerking van de cultuur- en welzijnsinstellingen te verstevigen.	→ <u>Halfjaarlijks overleg tussen gemeente en Kracht van Rijswijk</u> Opzetten van een halfjaarlijks overleg tussen gemeente en Kracht van Rijswijk, het reeds bestaande samenwerkingsverband tussen de vier grote culturele instellingen en Welzijn Rijswijk, waarin we de onderlinge samenwerking verder intensiveren.		X							
62. Er komt ruimte voor inwoners om creatieve initiatieven te ontplooiën buiten de gevestigde kaders om. We ondersteunen inwoners in aanvragen hiervoor en juichen samenwerking met lokale ondernemers toe.	→ <u>Bestaande mogelijkheden voor culturele initiatieven breed onder de aandacht brengen</u> Bestaande mogelijkheden voor culturele initiatieven breed onder de aandacht brengen en aanvragers desgevraagd ondersteunen en verbinden in het proces. Daarbij gebruiken we het netwerk van de gebiedsregisseurs en kijken waar aansluiten met het evenementenbeleid past.			X	X	X	X	X	X	X
63. We stimuleren dat iedereen deel kan nemen aan kunst en cultuur, bijvoorbeeld door het stimuleren van amateurkunst. Ook zorgen we dat culturele	→ <u>Faciliteren amateurkunstbeoefening</u> Faciliteren amateurkunstbeoefening, onder andere via subsidiering amateurkunstverenigingen, en	X	X	X	X	X	X	X	X	X

voorzieningen en evenementen toegankelijk zijn voor minder validen.	continueren ondersteuning cultuureducatie voor het primair onderwijs. Stimuleren amateurkunstbeoefening met brede communicatie erover en het verder verbinden van cultuur met maatschappelijke vraagstukken. We bestendigen de afspraken die we al hebben in relatie tot toegankelijkheid van evenementen.								
64. We hechten groot belang aan goed functionerende (nieuws)berichtgeving vanuit de lokale omroepen.	→ <u>Ondersteunen lokale publieke omroep</u> We ondersteunen de lokale publieke omroep jaarlijks met in ieder geval het normbedrag voor de wettelijke bekostiging.	X	X	X	X	X	X	X	X
65. Het archiveren en behouden van oud beeldmateriaal, bijvoorbeeld door Omroep Rijswijk, vinden we belangrijk.	→ <u>Incidentele subsidiering Stichting Omroep Rijswijk tbv videoarchief 1986-2005</u> Op basis van een goedgekeurde aanvraag wordt een vervolg gegeven aan de voor 2021 en 2022 verstrekte incidentele subsidie aan Stichting Omroep Rijswijk om de beelden van haar videoarchief 1986-2005 te behouden voor de toekomst en te delen met Rijswijkse inwoners en partners. Hierbij vindt tevens afstemming met de Historische vereniging plaats.			X	X				
66. De besteding en wijze van uitvoering van de percentageregeling kunst in de openbare ruimte wordt onderzocht.	→ <u>Evaluatie Verordening percentageregeling 2008</u> We kijken naar de uitvoering van de Verordening percentageregeling 2008, om te bezien of en wat beter kan met betrekking tot kunst in de openbare ruimte. Wij kijken hierbij ook naar het herplaatsen van eerder gebruikte beelden. Daarnaast houden we ook aandacht voor participatie.		X						

Thema Stadsontwikkeling

Ambitie hoofdlijnenakkoord	Vertaling naar collegewerkprogramma	2022	2023	2024	2025				
67. We gaan door met de uitvoering van de in gang gezette gebiedsontwikkelingen zoals de Plaspoelpolder, Bogaard Stadscentrum, RijswijkBuiten, het Havenkwartier, Kesslerpark en de Prinses Beatrixlaan. Deze plannen voeren we gefaseerd uit, waarbij we bouwen voor de doelgroepen waaraan behoefte is, binnen het door ons gestelde kader van het percentage sociale woningbouw.	→ Op basis van adviezen van Twynstra Gudde optimaliseren we de komende periode de organisatie en aansturing van de lopende gebiedsontwikkelingen binnen de Stadsas: Bogaard stadscentrum (met direct raakvlak Prinses Beatrixlaan), Havenkwartier, Kesslerpark en Te Werve.		X	X	X				
	→ Onderdeel daarvan is versterking van ambtelijke capaciteit, het creëren van een scherper inzicht in financiën, planning en fasering, scherper inzicht in programmering en doelgroepen en kansen en knelpunten waar het gaat om het percentage sociale woningbouw. Het e.e.a wordt verwerkt in de concept-begroting 2023.			X					
	→ Op basis van actuele inzichten en ontwikkelingen stellen we een addendum voor het Masterplan Bogaard op en bezien we of dit ook voor het Ontwikkeldkader Havenkwartier noodzakelijk is.			X	X				
	→ We informeren de raad twee keer per jaar over de actualiteiten van onze stadsontwikkeling tijdens een raadspresentatie.								
	→ Naast het planologisch proces en realisatie van vastgoedprojecten, zorgen we dat de gebieden voor de huidige bezoekers, bewoners en ondernemers aantrekkelijk blijven door placemaking (o.a. events), beheersen van bouwoverlast, omgevingsmanagement,								

	en informatieve en aantrekkelijke bouwschuttingen.								
68. We formuleren uitgangspunten voor de herontwikkeling van Te Werve Oost en waarborgen daarbij de belangen van de inwoners. Voor een aantal andere ambities is nog geen ambtelijke capaciteit beschikbaar. Om onze ambities op het gebied van wonen, leefbaarheid en groen waar te maken gaan we meer capaciteit vrijmaken. Dit wordt uitgewerkt in het collegewerkprogramma.	→ Voor Te Werve-Oost wordt een Nota van Uitgangspunten opgesteld, die eind 2022 aan de raad zal worden voorgelegd. Een uitgebreid participatietraject is onderdeel van de planvorming en is inmiddels (in samenwerking met Rijswijk Wonen) gestart.		X	X	X				
	→ Na vaststelling van de Nota van Uitgangspunten zullen de kaders en uitgangspunten verder worden geconcretiseerd in een Ontwikkeldkader, dat als basis kan dienen voor anterieure afspraken en de planologische procedure(s).					X			
69. De groei van Rijswijk levert ook knelpunten op. We komen met een pakket aan maatregelen om de stad op lange termijn leefbaar te houden, variërend van klimaatmaatregelen, verkeer en voorzieningen. Op kortere termijn genereert de uitvoering van alle projecten veel bouwactiviteiten in de stad die de komende jaren op elkaar kunnen ingrijpen, met effect op de bereikbaarheid en leefomgeving. Bereikbaarheid en leefbaarheid blijven prioriteit, ook als we bouwen. Daarom is goede verkeersregie de komende jaren hard nodig. We maken een integrale planning van alle bouwprojecten en de te verwachten werkzaamheden en sturen hier op, zodat de stad toegankelijk en leefbaar blijft.	→ <u>Project verkeersregie</u> We leggen de focus op twee punten bij het omgaan met overlast van tijdelijke werkzaamheden: regie op verkeersstromen en informatieverstrekking. De verantwoordelijkheid hiervan ligt primair bij initiatiefnemers van de werkzaamheden (bijvoorbeeld GasUnie of Provincie) maar de gemeente moet hierin de belangen van inwoners, ondernemers en bezoekers waarborgen door goede afspraken te maken en ook zelf verantwoordelijkheid nemen voor de 'overall' impact. Hiertoe gaan we de capaciteit versterken en zijn begonnen met het aanstellen van een projectleider verkeersregie. Deze inventariseert wat er de komende jaren op de stad afkomt, welke potentiële bereikbaarheids- en leefbaarheidsknelpunten dit met zich meebrengt en aan het management en bestuur voorleggen welke oplossingen er zijn en anderzijds het coördineren,		X	X	X	X	X	X	X

	communiceren en stimuleren van deze oplossingen. Tot de opdracht hoort ook het verbeteren van de werkprocessen en (juridische) kaders en het uitvragen van voldoende interne capaciteit (kwantitatief en kwalitatief) voor de komende tien jaar. Borging is noodzakelijk.								
	→ <u>Investeringspakket Agenda Stadsontwikkeling</u> Binnen de Agenda Stadsontwikkeling zijn de belangrijkste knelpunten en ontwikkelpunten gerelateerd aan stadsontwikkeling in beeld gebracht, en zijn maatregelen geformuleerd die deze knelpunten en ontwikkelpunten aanpakken. Omdat niet alle maatregelen tegelijkertijd uitgevoerd kunnen worden, gaan we deze maatregelen verder prioriteren en werken dit uit tot een concreet investeringspakket. Dit wordt vervolgens verwerkt in het LangeTermijnInvesteringsPlan (LTIP) van de gemeente.		X	X					
70. We zien de ontwikkeling van de Omgevingsvisie als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van het college en raad. We gaan dit verder uit werken in het collegewerkprogramma waarbij inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties worden betrokken. Rijswijk is hun stad. De Stadsvisie, de bestaande gebiedsvisies en recent vastgestelde beleidskaders vormen daarbij het vertrekpunt.	→ <u>Omgevingsvisie</u> In 2022 maken we een Startnotitie voor het opstellen van een Omgevingsvisie. Die wordt besproken met de raad en in 2023 gevolgd door een Plan van Aanpak. In het Plan van Aanpak beschrijven we ook het proces, inclusief de bijbehorende participatie van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Onderdeel van het proces is ook het opstellen van een Milieu Effect Rapportage (MER). De Omgevingsvisie moet eind 2024 door de Raad zijn vastgesteld.		X	X	X	X	X		
	→ <u>Omgevingsplan</u> In 2029 moet het Rijswijkse Omgevingsplan worden vastgesteld. Hierin leggen we concreter dan in de		X	X	X	X	X	X	X

	Omgevingsvisie onze ambities op het gebied van de kwaliteit van de leefomgeving vast. Dit proces, wat extra inzet zal vragen, wordt vanaf 2022 fasegewijs uitgerold. Tot en met 2029 zal dit een continu doorlopend proces zijn.								
	→ <u>Omgevingsvergunning</u> De omgevingsvergunning wordt ingevoerd per 1 januari 2023. Tenzij (het niet voldoende gereed zijn van) het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO) nog roet in het eten gooit. De Omgevingsvergunning heeft impact voor onze dienstverlening. Bijvoorbeeld doordat we gaan werken met een intaketafel en een omgevingstafel, en een Ja, mits... benadering (in plaats van Nee, tenzij...). De wettelijke doorlooptijden worden ook korter. Om deze nieuwe taken goed te kunnen uitvoeren moet de organisatie structureel worden versterkt.		X						
71. We vinden het behoud van het groene karakter van Rijswijk, in balans met de verstedelijkingsopgave belangrijk. We zetten daarom in op het behoud en uitbreiding van groengebieden. Niet alleen in kwantiteit, maar ook in kwaliteit. Met oog voor natuurwaarden, biodiversiteit, beoogde gebruiksfuncties, (verkeers)veiligheid, toegankelijkheid en beleefbaarheid voor de gebruikers. De gebiedsontwikkelingen grijpen we aan om deze gebieden gezonder te maken, bijvoorbeeld door het toevoegen van groen en natuurinclusief bouwen.	→ <u>Per project de natuurdoelstellingen voor gebouwen en openbare ruimte bepalen</u> Zowel kwalitatieve, als kwantitatieve uitbreiding van groengebieden maakt nadrukkelijk deel uit van de lopende plannen. Projecten als Havenkwartier, Te Werve Oost, de Prinses Beatrixlaan, Bogaard stadscentrum, WarmteLinQ, Kesslerpark maar ook kleinere ontwikkellocaties worden natuurinclusief opgepakt. Dat wil zeggen dat per project de natuurdoelstellingen voor gebouwen en openbare ruimte zijn of worden bepaald. De planning is project afhankelijk.	X	X	X	X	X	X	X	X

Groenbeleid

Ambitie hoofdlijnenakkoord	Vertaling naar collegewerkprogramma	2022	2023	2024	2025
72. Onze groengebieden en -structuren zijn belangrijk en moeten behouden, vergroot en versterkt worden. De wijze waarop we dit voor ons zien komt terug in een nieuw op te stellen groenbeleid.	→ <u>Actualisatie Rijswijkse groenstructuren t.b.v. opname in omgevingsvisie/-plan</u> De in Rijswijk gewenste groenstructuren (bomen, natuur, recreatie en de natuurinclusieve stad) worden geactualiseerd en in (ver)nieuw(d)e kaartbeelden met toelichtende tekst vastgelegd. Het doel is om geen apart beleidsdocument te maken maar via die kaartbeelden, met doelen en regels het groenbeleid op te nemen in omgevingsvisie en omgevingsplan.		X	X	
	→ Zie “Investeringspakket Agenda Stadsontwikkeling” – Ambitie 69				
73. In het nieuw op te stellen groenbeleid hebben we extra aandacht voor de kwaliteit van bomen in onze stad. Uitgangspunt is de juiste boom op de juiste plaats.	→ Zie “Actualisatie Rijswijkse groenstructuren t.b.v. opname in omgevingsvisie/-plan” – Ambitie 72				
74. Monumentale en beeldbepalende bomen worden waar mogelijk zo veel mogelijk beschermd.	→ <u>Bescherming monumentale bomen</u> Omdat de bescherming van houtopstanden op dit moment in hoofdlijnen goed geregeld, wordt de uitwerking van de bescherming van monumentale en beeldbepalende bomen in Rijswijk verder uitgewerkt in het kader van een nieuw groenbeheerplan.		X		
75. Het Wilhelminapark blijft zoals het nu is, er worden geen nieuwe stukken groen ingeruild voor woonbestemming.	→ <u>Uitvoering Landschapsplan Wilhelminapark</u> Wij voeren het vastgestelde Landschapsplan voor het Wilhelminapark projectgewijs verder uit, waarbij wonen verder geen rol speelt.	X	X	X	X

76. De bestemming van De Opperd in de landgoederenzone wordt groen.	→ We herbestemmen de locatie De Opperd in de Landgoederenzone tot 'Groen'				X	X			
77. Naast kansen voor bebouwing en parkeren kijken we ook nadrukkelijk naar de ontwikkelstrook Prinses Beatrixlaan voor het toevoegen van groen. Hierbij kijken we naar de leefbaarheid van Bogaard Stadscentrum én naar het (ecologisch) verbinden van de Landgoederenzone en de Zwethzone.	→ <u>Integraal landschappelijk, stedenbouwkundig ambitie document voor de Prinses Beatrixlaan</u> Om de Prinses Beatrixlaan meer leefbaar te maken, ontwikkelen we een ruimtelijk groenkader waarbinnen het ontwerp voor de bovengrondse herinrichting van de Prinses Beatrixlaan zal worden vormgegeven en uitgevoerd. Dit doen we oa in afstemming met gemeente Delft die ook voornemens zijn de Prinses Beatrixlaan aan te passen. We streven naar een groene verkeerscorridor met stip op de horizon extra OV.			X					
	→ Zie “Investeringspakket Agenda Stadsontwikkeling” – Ambitie 69								
78. We kiezen er zelf voor om het Slagenlandschap te behouden en haar cultuurhistorische waarde te borgen voor de toekomst.	→ <u>Plan van aanpak slagenlandschap</u> Krijgt invulling in een plan van aanpak voor het Slagenlandschap, welke in samenhang met de uitwerking van de (groenblauwe) hoofdplanstructuur van Pasgeld wordt opgesteld .				X				
79. We gaan een visie ontwikkelen voor het TNO-terrein als ruimtelijk zoekgebied. Hierin wordt ook het bedrijventerrein Heulweg betrokken.	→ <u>Oplevering Visie TNO-terrein</u>				X				
80. We ontwikkelen Pasgeld zo groen en zo blauw mogelijk. Daarbij baseren we ons op het Schetsboek en geven we invulling aan de kansen voor het	→ <u>Uitvoeringsagenda hoofdplanstructuur Pasgeld</u> De vastgestelde hoofdplanstructuur Pasgeld wordt uitgewerkt in een uitvoeringsagenda waarmee de groenblauwe structuur wordt vertaald naar concrete			X					

versterken van de biodiversiteit.	maatregelen en benodigde investeringen								
	→ <u>Bestemmingsplannen Pasgeld</u> Voor Pasgeld-West leggen we een aangepast bestemmingsplan voor aan de raad net zoals een nieuw bestemmingsplan voor Pasgeld-Oost waar na jaren onderzoek en participatie invulling gegeven zal worden aan de raadsopdracht voor het bouwen van maximaal 110 woningen.			X	X	X	X		

Sociale woningbouw / Volkshuisvesting

Ambitie hoofdlijnenakkoord	Vertaling naar collegewerkprogramma	2022	2023	2024	2025		
81. Het woonvraagstuk houdt niet op bij de Rijswijkse grenzen. Het is een regionaal vraagstuk waar de hele regio voor aan de lat staat. Daarom handelen we in het belang van Rijswijk en de regio, waarbij we als Rijswijk sterk positie innemen. We hebben tenslotte heel wat te bieden als het gaat om het woonaanbod en zijn hiermee een belangrijke gesprekspartner in de regio.	→ We programmeren woningbouwontwikkelingen vanuit het perspectief van een regionale woningmarkt, maar letten daarbij scherp op de woonbehoefte van onze inwoners. Inwoners uit Rijswijk of hun kinderen mogen niet door de krapte op de woningmarkt weggedrukt worden. Het betekent dat we meer dan voorheen willen sturen op het behoud van onze betaalbare woningvoorraad, waarbij het gaat om sociale huurwoningen, middeldure huurwoningen en betaalbare koopwoningen tot aan de NHG-grens.	X	X	X	X	X	X
82. Er komt veel geld vrij voor bouwen vanuit de regio, Rijksoverheid en Europa. We doen een beroep op deze geldstromen om onze huisvestingsambities te realiseren. We onderzoeken innovatieve financieringsvormen, bijvoorbeeld samen met particulieren, en erfpachtconstructies voor starters die bijvoorbeeld eerst het huis en later pas de grond	→ Er bestaan verschillende voorbeelden van gemeenten met betaalbare koopwoningen die door middel van een kortings- of erfpachtconstructie langdurig behouden blijven voor de doelgroep. We onderzoeken welke vorm past bij de huidige ontwikkelingen in de gemeente en of de gemeente hier een actieve (financiële) rol in moet nemen.	X	X	X			

kopen.									
83. Met de woningcorporaties en andere betrokken partijen zetten we de afspraken over noodzakelijke investeringen voor onderhoud, verduurzaming en leefbaarheid in de bestaande stad voort.	→ We volgen een jaarlijkse cyclus voor prestatieafspraken, waarbij we verder bouwen op de vorig jaar gemaakte meerjarige Lokale Prestatieafspraken (LPA). Wel moeten koerswijzigingen op grond van het huidige coalitieakkoord waar nodig leiden tot herijking van de prestatieafspraken en moeten actuele ontwikkelingen zoals de verhoogde taakstelling voor de huisvesting van statushouders een plek krijgen in de prestatieafspraken.		X		X		X		X
84. We houden het percentage sociale huurwoningen (DAEB-woningen; Diensten van Algemeen Economisch Belang) met 30% op peil. Dit betekent dat we actief aan moeten sturen op het realiseren van meer sociale huurwoningen. Bij de uitwerking van de diverse gebiedsontwikkelingen zal hier rekening mee gehouden worden. In het collegewerkprogramma zal het college een concreet streefdoel formuleren. Met het op peil houden van het percentage sociale huurwoningen geven we het goede voorbeeld aan de rest van de regio en roepen de andere gemeenten actief op hun bijdrage te leveren. We houden ons aan de lopende afspraak dat 10% van de woningen in RijswijkBuiten sociale woningbouw wordt.	→ Het aandeel sociale huurwoningen op de totale woningvoorraad bedraagt momenteel 30%. Doordat er in de planning meer vrije sector woningen dan sociale huurwoningen worden gebouwd, zakt dit percentage. Ons concrete streefdoel is 30% behouden. We gaan daarom op zoek naar ontwikkelruimte (locaties en plannen) voor sociale huurwoningen. Dit leggen we vast in de Lokale Prestatieafspraken. Een overzicht van de opties die op dit moment reëel lijken wordt gemaakt. Bestaande afspraken met vastgoedeigenaren en ontwikkelaars worden gerespecteerd. Bovendien kijken we in hoeverre we op de korte termijn alternatieven voor sociale huur in de vorm van flexwoningen kunnen realiseren.			X	X	X	X		
85. We zetten er op in dat er voldoende sociale woningbouw beschikbaar is voor werkende Rijswijkers. Daarbij hebben we in het bijzonder aandacht voor specifieke doelgroepen zoals leraren,	→ Bij het vernieuwen van de huidige huisvestingsverordening, in casu het regionale stelsel voor woonruimteverdeling dat in de huisvestingsverordening is vastgelegd, onderzoeken we de mogelijkheid om het met voorrang toewijzen			X					

politieagenten en verpleegkundigen.	van sociale huurwoningen aan woningzoekenden met cruciale beroepsgroepen (zorg, onderwijs, politie) in de verordening op te nemen.								
86. We blijven de kansen van gebiedsontwikkeling benutten om woningen te bouwen waar behoefte aan is. Zoals de ontwikkeling van RijswijkBuiten, Bogaard stadscentrum, Kesslerpark en het Havenkwartier.	→ We onderzoeken hoe we binnen de bestaande kaders van gebiedsontwikkelingen het programma kunnen optimaliseren of hoe we binnen deze kaders creatief om kunnen gaan met het programma. Hierbij kan gedacht worden aan betaalbaar maken van koopwoningen door middel van een kortings- of erfpachtconstructie (zie 82). Daar waar er nog kaders gesteld moeten worden, zal de betaalbaarheid en het langdurig behouden voor de doelgroepen geborgd worden.		X	X	X				
87. We stimuleren de ontwikkeling van gemengde wijken om meer te kunnen bouwen naar behoefte en om eenzijdige wijken vitaler te maken door het toevoegen van andere soorten woningen. Dat betekent dat in wijken met hoge concentraties sociale woningbouw vrije sector woningen worden toegevoegd, en in wijken met veel vrije sector woningen ruimte is voor sociale woningbouw.	→ Bij de herontwikkeling van Te Werve Oost wordt nadrukkelijk ingezet op het creëren van een gemengde wijk door middel van toevoeging van woonprogramma in de vrije sector. Dit wordt vastgelegd in de Nota van Uitgangspunten. Ook bij eventueel volgende herstructureringsopgaven van gebieden met veel sociale huur streven we naar meer differentiatie in het woningbouwprogramma.		X						
88. We zetten in op renovatie van sociale woningbouw. Als dit niet rendabel is, dan is sloop en nieuwbouw een optie, zoals in Te Werve Oost. Het renovatie- en woningbouwprogramma uit de lokale prestatieafspraken wordt uitgevoerd en in de nieuwe lokale prestatieafspraken wordt de inzet op nieuwbouw vastgelegd.	→ Het renovatie- en woningbouwprogramma uit de lokale prestatieafspraken wordt uitgevoerd en in de nieuwe lokale prestatieafspraken wordt de inzet op nieuwbouw vastgelegd			X					

89. Bij omzetting van vrije sector naar sociale sector en omgekeerd willen we tegengaan dat er grote verschillen ontstaan tussen de huurprijzen binnen buurten en straten. Dit nemen we op in de nieuw af te spreken Lokale Prestatie Afspraken met de corporaties en huurderverenigingen. Ook hebben we aandacht voor scheefwonen, waarvan sprake is als het inkomen niet past bij de huurprijs. Daarbij sluiten we aan op de landelijke lijn.	→ We voeren rond de herontwikkeling van Te Werve Oost en in het kader van de herijking van de Lokale Prestatie Afspraken het gesprek over huurprijsniveau's en scheefwonen.			X					
90. Er is een groeiende behoefte aan flexwonen, dat wil zeggen aan woningen voor tijdelijk verblijf die snel te betrekken zijn. We gaan op zoek naar een structurele vorm van innovatieve woonvormen, waaronder flexwonen, en bieden zo een oplossing voor mensen met een urgente woonbehoefte.	→ Naast een stevig programma aan reguliere woningbouw willen we door middel van flexibele woonconcepten de huisvesting van aandachtsgroepen zoals spoedzoekers, studenten of statushouders faciliteren. Dit doen we op een schaal die past bij de omvang en behoefte van Rijswijk, waarmee overconcentratie wordt voorkomen. Het reeds bestaande beleidskader voor studentenhuisvesting breiden we uit tot een beleidskader voor de verschillende aandachtsgroepen, waarin de behoefte en daaruit voortvloeiende maximale omvang per doelgroep wordt vastgelegd.			X					
91. We komen met een voorstel voor een regeling voor opkoopbescherming en zelfbewoningsplicht.	→ Om te voorkomen dat een groeiend aantal woningen in handen van particuliere beleggers komt, volgen we twee sporen om dat tegen te gaan. Ten eerste leggen we waar mogelijk in anterieure overeenkomsten, dan wel bij de uitgifte van grond, privaatrechtelijk vast dat koopwoningen worden verkocht met een zelfbewoningsplicht. Ten tweede laten we een onderzoek uitvoeren ter onderbouwing van de publiekrechtelijke mogelijkheid om een opkoopbescherming voor bestaande koopwoningen in			X	X				

	te voeren, door middel van een vergunningplicht in de huisvestingsverordening voor het niet zelf in gebruik hebben van woonruimte.								
92. In de vrije sector worden nu veel huurappartementen gebouwd. We willen meer projecten met particuliere koop stimuleren om een evenwichtige verdeling te krijgen in onze woningvoorraad en een koophuis voor meer mensen mogelijk te maken.	→ Zie ook onder 82 en 86.		X	X	X				
93. Voor nieuwbouwwoningen waarbij de gemeente (bijvoorbeeld via de grondprijs of bestemmingsplan) het mogelijk maakt dat ze worden verkocht onder de marktwaarde, komt een constructie dat de gemeente (mee)deelt van de waardestijging en om speculatie tegen te gaan.	→ Wanneer koopwoningen met een prijs onder de marktwaarde worden aangeboden, zou in feite een deel van de woning cadeau gegeven worden en wordt een select aantal mensen bevoordeeld. Het marktcontrair programmeren van betaalbare koopwoningen gaat daarom altijd samen met voorwaarden om deze overwaarde te beschermen en de woningen zoveel mogelijk te behouden voor de doelgroep bij mutatie. Voorbeelden van beschermde maatregelen zijn een zelfbewoningsplicht in combinatie met een anti-speculatiebeding (zie 91) en/of een erfpacht- of kortingsconstructie (zie 82).		X	X	X				
94. We bevorderen de doorstroming, onder andere uit de sociale woningbouw, door betaalbare huur- en koopwoningen te bouwen, zoals in Bogaard stadscentrum en het Havenkwartier, en door doorstroming te stimuleren, bijvoorbeeld door de inzet van een doorstroommakelaar voor doelgroepen, bijvoorbeeld ouderen.	→ Naast de inzet van een doorstroommakelaar in samenwerking met de corporaties, vragen we ontwikkelaars om in een vroeg stadium in gesprek te gaan met inwoners van Rijswijk - bij voorkeur senioren - om hun woonwensen zoveel mogelijk door te voeren in de betreffende ontwikkeling. We laten daarvoor een woonwensenonderzoek opstellen en voeren gesprekken met ontwikkelaars over de kansen voor realisatie van 'Wonen met een plus' door 'Stijlvol Ouder' (uitwerking Woon-zorgvisie). Op deze manier		X	X	X	X			

	willen we bereiken dat senioren in Rijswijk in de nabijheid van hun bestaande woonomgeving kunnen doorstromen naar een levensloopbestendig appartement.								
95. We maken maximaal gebruik van de mogelijkheden om Rijswijkers voorrang te geven bij woningbouw, zoals de 25% lokale verhuringen sociaal en afspraken met projectontwikkelaars vrije sector, maar realiseren ons ook dat we in een regionale woonmarkt leven. Doel van deze maximale toewijzingen is het zorgen voor voldoende doorstroming.	→ Bij het vernieuwen van de huidige huisvestingsverordening, in casu het regionale stelsel voor woonruimteverdeling dat in de huisvestingsverordening is vastgelegd, benutten we de wettelijke mogelijkheden om voorrang aan lokale woningzoekenden op te nemen.			X	X				
96. De huidige lokale prestatieafspraken met de corporaties voor sociale woningen worden uitgevoerd. We maken nieuwe afspraken over onze ambities op het gebied van sociale huurwoningen en houden daarbij rekening met alle doelgroepen. Naast de inzet op betaalbare huurwoningen en het renoveren en verduurzamen van woningen onderzoeken we daarnaast extra mogelijkheden voor specifieke groepen, zoals ouderen, jongeren en kwetsbare groepen zoals mensen die begeleid wonen. Project De Entree voor senioren en project Our House voor mensen met autisme zijn daarvan goede voorbeelden.	→ Zie 83 en 94.			X					
97. De stad verdicht met appartementencomplexen en hoogbouw. Daarom is een visie nodig op sociale samenhang en leefbaarheid binnen deze ontwikkeling. We gaan deze visie samen met de inwoners, projectontwikkelaars en corporaties	→ Bij uitwerking van de gebiedsontwikkelingen wordt het stimuleren van ontmoeting nadrukkelijk meegenomen bij toetsing van bouwplannen en ontwerp van de openbare ruimte, vanuit het perspectief van samenleven, sociale cohesie en veiligheid. We ontwikkelen hierop een coherente visie			X	X	X			

ontwikkelen, vooruitlopend op de omgevingsvisie.	die als bouwsteen binnen het proces van de op te stellen Omgevingsvisie dient. We geven invulling aan 'buurtbouwen'.								
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Mobiliteit en bereikbaarheid

Ambitie hoofdlijnenakkoord	Vertaling naar collegewerkprogramma	2022	2023	2024	2025				
98. We ontwikkelen het station door als belangrijke mobiliteitshub in Rijswijk, ook in relatie tot RijswijkBuiten. Inwoners en ondernemers moeten in staat zijn in vrijheid zich te kunnen bewegen en manifesteren.	→ <u>Project Ruimtelijke gebiedsontwikkeling station en OV knoop Rijswijk Centraal</u> Er is een Handelingsperspectief gemaakt samen met OV partijen en MRDH. Dat zal bestuurlijk vertaald worden naar een startbesluit (bijvoorbeeld in het regionale programma ketenmobiliteit& knooppunten) met overeenstemming over de doelstelling en inzicht in de indicatieve kosten en benodigde projectorganisatie. We verwachten te gaan werken aan een ruimtelijke schets samen met stakeholders van openbaar vervoer en marktpartijen uit de omgeving. Doelen en ambities: uitstekende hub functie, kwaliteit binnen en buitenruimtes, sociale veiligheid, toegankelijkheid, ontmoetingsplaats, gebiedsontwikkelingen rondom versterken, groei reizigers faciliteren, profilering etc.			X	X	X	X		
	→ Zie “Investeringspakket Agenda Stadsontwikkeling” – Ambitie 69								

99. Ook willen we een schonere lucht. Zo winnen we ook veel gezonde levensjaren voor de inwoners terug.	→ <u>Actieplan Luchtkwaliteit en Schone luchtakkoord uitvoeren op onderdelen</u> Schone lucht. Heeft een plek in de uitvoering van het Schone Lucht akkoord, Actieplan luchtkwaliteit en Actieplan CO2 reductie mobiliteit. NB Gemeente Rijswijk als werkgever kan ook het goede voorbeeld geven bij het per 1 januari 2023 verplichte duurzame mobiliteitsplan voor werknemers dat onderdeel uitmaakt van de verhuizing naar Huis van de Stad	X	X	X	X	X	X	X	X
	→ Zie “Investeringspakket Agenda Stadsontwikkeling” – Ambitie 69								
100. We blijven daarom actief investeren in onze samenwerking in de regio. We zetten de lobby voor de ondertunneling van de Prinses Beatrixlaan voort en maken capaciteit vrij om te gaan werken aan concrete plannen.	→ <u>Verkenning lange termijn Prinses Beatrixlaan tunneltracé en lobbywerkzaamheden</u> Samenwerking met de MRDH en Den Haag. Diverse inhoudelijke onderzoeken. Aan de lobby agenda kan worden toegevoegd de lobby voor een snelle (h)ov verbinding tussen Den Haag Zuidwest – Bogaard stadcentrum – station, als een logisch onderdeel van de lange termijn verkenning.			X	X	X	X	X	
	→ Zie “Investeringspakket Agenda Stadsontwikkeling” – Ambitie 69								
101. We zetten ook in op goede bereikbaarheid per openbaar vervoer. Dat betekent dat Rijswijk een eigen visie en inzet op het OV ontwikkelt als onderdeel van het uitvoeringsprogramma mobiliteit.	→ <u>Nota Mobiliteitsstrategie</u> Deze ambitie krijgt een plek in de strategische aanpak die volgt op het Mobiliteitsprogramma (“waarom”) te weten in de Nota Mobiliteitsstrategie (“hoe”)		X	X	X				
	→ Zie “Investeringspakket Agenda Stadsontwikkeling” – Ambitie 69								

	→ We zetten in op de ontwikkeling van Station Rijswijk, werken aan de gewenste komst van een Halte Rijswijk Buiten in het BO Mirt Oude Lijn, en doen actief mee in de gesprekken over de OV ontwikkeling in de regio waarbij onze gebiedsontwikkelingen focus hebben.		X	X	X	X	X	X	X
102. We zetten in op verkeersregie en starten met de lobby voor een HOV-verbinding Delft-Den Haag Zuidwest.	→ Zie “Verkenning lange termijn Prinses Beatrixlaan tunneltracé en lobbywerkzaamheden” – Ambitie 100								
103. Onderdeel van de verkeerscirculatie is ook het zoeken van een passende oplossing voor de bereikbaarheid van de Binckhorst samen met de regio en met oog voor de leefbaarheid en ontwikkeling van Rijswijk. Rijswijk wil kijken naar het nut en de noodzaak om tramlijn 1 te verleggen over Geestbrugweg, welke verkeerscirculatie hier nodig is en welke mogelijkheden dit biedt voor de huidige en toekomstige inwoners.	→ Het nut en noodzaak van het verleggen en verhogen van frequentie van tram 1 zal door CID Binckhorst moeten worden aangetoond. Het college doet een second opinion aan de raad toekomen van de keuzes voor de verschillende tracés vanuit Rijswijks perspectief. De ontwikkeling van CID Binckhorst heeft per definitie gevolgen voor Rijswijk waaronder de Geestbrugweg en Haagweg. Deze gevolgen en eigen wensen worden meegenomen in de herinrichting van de Geestbrugweg, kruispunt Haagweg en entree Herenstraat, zodat de leefbaarheid van inwoners en het economische welvaren van winkelcentrum Oud-Rijswijk wordt gewaarborgd en waar mogelijk versterkt.”		X	X	X	X	X		

104. We stellen een uitvoeringsprogramma Mobiliteit op waarbij de Mobiliteitsvisie het uitgangspunt is.	→ <u>Uitvoeringsagenda Mobiliteit</u> In de Uitvoeringsagenda Mobiliteit (“wat”) komt een samenhangend praktisch overzicht met voor elk STOMP onderdeel meerdere (deel)projecten. Ook het moeten doen van geluidonderzoek (voorschrift Omgevingswet) komt hierin als deelproject terug; bij de wegen die in aanmerking komen voor snelheidsverlaging van 50km naar 30km.				X	X			
	→ <u>Fietsplan</u> Als onderdeel van de Uitvoeringsagenda Mobiliteit wordt een fietsplan opgesteld. Onderdeel hiervan is een aangepaste routestructuur met o.a. een versterking van de fietsroutes in Rijswijk Buiten. Het fietsplan spreekt zich ook uit over fietsparkeren (norm en stallingen), verbreden en asfalteren fietspaden.				X	X			
105. We blijven de bestaande netwerken voor voetgangers, fietsers, openbaar vervoer en autoverkeer benutten en versterken. We zetten daarbij nadrukkelijk in op het aantrekkelijk maken van onze mobiliteitsinfrastructuur voor voetgangers en voor het gebruik van de fiets, het OV en deelmobiliteit.	→ Zie “Uitvoeringsagenda Mobiliteit”- Ambitie 104								
	→ Zie “Investeringspakket Agenda Stadsontwikkeling” – Ambitie 69								
106. Ook de bereikbaarheid voor kwetsbare groepen, zoals ouderen, mensen met een beperking en kinderen is van belang. We realiseren dit door bijvoorbeeld de aanleg van fietsstraten, het inrichten van meer 30 km/h-wegen en extra brede stoepen.	→ Zie “Nota Mobiliteitsstrategie” – Ambitie 101								
107. We zetten erop in dat het aantal verkeersslachtoffers in de stad minimaal blijft door	→ <u>Actieplan verkeersveiligheid uitvoeren</u>	X	X	X	X	X	X	X	X

onveilige verkeerssituaties aan te pakken en verkeerseducatie te stimuleren.									
108. We zorgen dat het aantal personen dat binnen een redelijke reistijd met verschillende vervoerswijzen onze economische toplocaties kan bereiken toeneemt.	→ Zie “Nota Mobiliteitsstrategie” – Ambitie 101								
	→ Zie “Investeringspakket Agenda Stadsontwikkeling” – Ambitie 69								
109. We gaan het beleid voor parkeernormen vernieuwen, waarbij de veranderde wensen voor de openbare ruimte worden meegenomen.	→ Oplevering Beleid Parkeernormen (*afhankelijk van inhoudelijke keuze gereed in '23 of '24'.) De huidige parkeernormennota stamt uit 2011. We stellen een nieuwe parkeernormennota op niet alleen voor auto maar ook voor fiets.			X	X*		X*		
110. De vraag naar laadpalen groeit. Daarom gaan we hier beleid op ontwikkelen.	→ Oplevering Laadpalenbeleid		X						
111. We voeren een kostendekkend tarief in voor de 1e en 2e vergunning, waarbij de 2e vergunning niet duurder wordt dan de 1e. De tarieven voor de 3de en volgende parkeervergunningen worden progressief.	→ We voeren een gedifferentieerd tarief in voor autoparkeervergunningen waarbij het tarief van de eerste twee vergunningen zullen stijgen.						X		
112. Bij bestaande bouw onderzoeken we de mogelijkheden voor de aanleg van parkeergarages en stallingsplaatsen voor fietsen.	→ We onderzoeken de mogelijkheid voor een parkeergarage bij het Teddy Scholtenplein evenals het verbeteren van het parkeren in Oud-Rijswijk (ook in relatie tot de herinrichting Herenstraat / entree Oud Rijswijk). In gebiedsontwikkeling moet autoparkeren worden opgelost op eigen kavels wat meestal een parkeergarage ten gevolge heeft.		X		X	X	X		

113. In wooncomplexen moet ruim voldoende gelegenheid zijn voor fietsparkeren voor bewoners en bezoekers, net zoals in de winkelcentra, station en belangrijke halteplaatsen. Daarom realiseren we een vaste fietsparkeervoorziening in Oud Rijswijk.	→ Evaluatie pilot pop-up fietsenstalling en presentatie uitwerkingmogelijkheden		X						
	→ Besluit invulling fietsparkeeroplossing			X					
114. We zetten verder in op een veilige inrichting van wegen en straten met goede bebording. We gaan door met de uitvoering van het Actieplan verkeersveiligheid.	→ Zie “Actieplan verkeersveiligheid uitvoeren” – Ambitie 107								
115. Bestaande wegen worden ingericht als 30km/h-weg als dat mogelijk is.	→ Zie “Uitvoeringsagenda Mobiliteit”- Ambitie 104								
116. We gaan door met het inrichten van een verkeersveilige omgeving rond scholen, openbare gebouwen, sport- en welzijnsvoorzieningen en onze winkelgebieden.	→ Zie “Actieplan verkeersveiligheid uitvoeren” – Ambitie 107								
117. We blijven het gebruik van deelmobiliteit stimuleren en faciliteren, bijvoorbeeld in de vorm van coöperatieve deelmobiliteit.	→ <u>Raadsvoorstel Deelmobiliteit</u> In dit voorstel wordt ingegaan op beleid en regulering. Er is een koppeling met de Mobiliteitsstrategie		X	X	X				
118. Ook onderzoeken we de mogelijkheden voor de aanleg van parkeerplaatsen en stallingsmogelijkheden voor deelmobiliteit, onder andere bij openbare gebouwen, sport- en welzijnsvoorzieningen en onze winkelgebieden.	→ Zie “Raadsvoorstel Deelmobiliteit” – Ambitie 117								
119. Wanneer er sprake is van overlast in de openbare ruimte zorgen we voor regulering. Voor aanbieders van deelscooters ontwikkelen we beleid zodat deze	→ Zie “Raadsvoorstel Deelmobiliteit” – Ambitie 117								

scooters niet zomaar overal neergezet kunnen worden, op deze manier voorkomen we overlast en mogelijk onveilige situaties.									
120. Ter verbetering van de luchtkwaliteit wordt de milieuzone Haagweg opgewaardeerd.	→ <u>Raadsvoorstel uitbreiding Milieuzones Rijswijk</u> Uitbreiding en implementatie die daarop volgt			X	X	X	X	X	
121. Er wordt een milieuzone emissieklasse 3 voor dieselloortuigen en emissieklasse 6 voor vrachtwagens ingevoerd op de Prinses Beatrixlaan.	→ Zie "Raadsvoorstel uitbreiding Milieuzones Rijswijk" – Ambitie 120								
122. We bekijken ook de mogelijkheden om vervuilende brom- en snorfietzen te weren. Het college onderzoekt een sloopregeling, vergelijkbaar met de regeling zoals die in Den Haag geldt.	→ Zie "Raadsvoorstel uitbreiding Milieuzones Rijswijk" – Ambitie 120								
123. We leggen het accent op bedrijventerrein Vrijenban voor logistieke functies en volgen actief de ontwikkelingen op het gebied van zero emissie stadsdistributie.	→ We gaan in gesprek met HTM over de ontwikkeling van hun kavel.								
124. We voeren een onderzoek uit naar de verkeersontsluiting van RijswijkBuiten. Tot het bekend worden van dat onderzoek blijft de Van Rijnweg open voor autoverkeer in de vorm van een fietsstraat, wel voeren we een verbod voor vrachtverkeer in.	→ <u>Project Van Rijnweg</u> Met het doortrekken van de Laan van Sion en werkzaamheden aan de Prinses Beatrixlaan moeten effectieve maatregelen worden getroffen om sluipverkeer en verkeersonveiligheid in Hoekpolder en Rijswijk Buiten tegen te gaan.			X	X				

Economische zaken

Ambitie hoofdlijnenakkoord	Vertaling naar collegewerkprogramma	2022		2023		2024		2025	
125. We gaan door met het herstructureren van de Plaspoelpolder. De kern van de Plaspoelpolder wordt benut om mkb in dienstverlening en productie te huisvesten, bij voorkeur met een duurzaam bedrijfsprofiel en aandacht voor circulaire economie. De randen ontwikkelen we tot (gemengde) woon-werkgebieden. Kwaliteitsverbetering en het zorgen voor een goed bereikbare en veilige omgeving hebben prioriteit.	→ <u>Uitvoeringsprogramma Woon-werkakkoord</u> Als onderdeel van het uitvoeringsprogramma van het Woon-werkakkoord brengen we in beeld welke financiële injectie nodig is om de Plaspoelpolder beter te benutten voor bedrijvigheid en zoeken we in samenwerking met regionale partners en de provincie naar financieringsmiddelen.	X	X	X	X	?	?		
	→ <u>Investeringsagenda incl uitvoeringsplan Middengebied PPP</u> Ontwikkeling van Havenkwartier naar een gemengd werk-woongebied met een mix aan functies en bedrijvigheid passend bij de functie van wonen. Transformatie van Kesslerpark naar een campusmilieu waar kennisdeling, innovatie, verblijven en ontmoeten centraal staan. Versterken projectteam middengebied PPP ism BBR en IPP. In samenwerking met IPP herontwikkeling zogenoemde 'kansenzones' in Middengebied. Inzet extra strategisch accountmanagement op middengebied PPP, met als kerntaak betere benutting van de ruimte, het verbeteren van de veiligheid, aanpak ondermijning en uitstraling van het middengebied. Hiervoor is EUR 600.000,- beschikbaar. Opstellen gezamenlijk investeringsagenda Middengebied PPP incl jaarplaning met concrete activiteiten voor een kwaliteitslag van het openbaar gebied, het versterken van de organisatiegraad en het			X					

	herontwikkelen van incourant bedrijfsmatig vastgoed. Versterken organisatiegraad PPP en overige werklocaties. Voor PPP middengebied faciliteren we de BBR bij het opzetten van een BIZ.								
126. In de grote gebiedsontwikkelingen houden we oog voor de benodigde ruimte voor ondernemerschap in de wijk en het invullen van lokale economische functies.	→ <u>Economische strategie incl positionering</u> Er is veel vraag naar ruimte voor werken in de regio . In Rijswijk zelf is er sprake van een tekort aan locaties voor bedrijfspanden. We streven naar een balans van vraag en aanbod op de werklocatiemarkt, zowel qua type werklocaties (bedrijventerreinen, kantoren), als in verschillende segmenten (lokaal/regionaal/thematisch), als in kwaliteit (fysiek-ruimtelijke kwaliteit, bereikbaarheid, veiligheid, duurzaamheid). Dit komt terug in de in ontwikkel zijnde strategie toekomstbestendige werklocaties wat de belangrijkste opgaven en de positionering van de verschillende terreinen ten opzichte van elkaar én in de regio beschrijft. In gesprek met de ondernemers(verenigingen) bepalen we de actuele én toekomstige opgaven op thema's als de energietransitie, bereikbaarheid, arbeidsmarkt en economische ontwikkeling en rekening houdend met de diverse beleidswensen en -prioriteiten vanuit overige overheden / regio. Faciliteren van de buurtwinkelcentra zoals de Doctor H. Colijnlaan en Prinses Irenelaan in het behouden van hun aantrekkelijkheid door het op peil houden van de uitstraling. De op te stellen retailvisie geeft meer duiding van de potentiële kansen en ontwikkelrichting van deze decentrale locaties.		X						

127. Oud Rijswijk heeft een unieke verblijfskwaliteit en sfeer. We versterken de positie van Oud Rijswijk in het nieuwe omgevingsplan, gaan investeren in de verblijfskwaliteit en sturen op branchering en kwaliteit in wat passend is voor dit gebied, zodat het karakter van Oud Rijswijk behouden blijft.	→ <u>Arrangementen Rijswijk</u> Bijdrage aan winkelcentrummanagement als verbinder tussen de ondernemers, vastgoedeigenaren en gemeente voor wat betreft de organisatie en uitvoering op het gebied van marketingcommunicatie, evenementen en activiteiten die van belang zijn voor een goede positionering van het centrum. Faciliteren gezamenlijke arrangementen vanuit de Stichting Hoteloverleg Rijswijk in samenwerking met cultuur, horeca en retail. Via deze samenwerking en het creëren van promoten en profileren we de aantrekkelijkheid van Rijswijk, waaronder Oud Rijswijk specifiek. Inzet van de bestemmingsreserve Oud Rijswijk voor onder meer het opknappen van de historische waterput in het centrum (deze is onlangs wel al hersteld) en aanpassingen in de openbare ruimte rondom het entreegebied vanaf de Kerklaan, passend bij het authentieke karakter van het gebied.			X					
128. Het college doet een voorstel voor de positionering van het accountmanagement economische zaken, gericht op versterking van de werklocaties en acquisitie.	→ <u>Jaarplan Rijswijk Onderneemt</u> Inzet op het versterken en verdichten van de netwerken tussen ondernemers, ondernemersverenigingen, kennisinstellingen, onderwijs, lokale en regionale overheden. Jaarlijkse aanscherping van het accountmanagementplan 'Rijswijk Onderneemt'. Onderdeel hiervan is een bezoek- en acquisitieplanning waarin de strategische account goed geborgd zijn voor het behouden van intensief contact. Intensiveren van het (strategisch) accountmanagement voor het behoud en aantrekken			X		X		X	

	van nieuwe bedrijven en werkgelegenheid en versterken en strategisch positioneren van de werklocaties.								
129. De ambtelijke organisatie richt zich actief op het werven van derde geldstromen die bijdragen aan de realisatie van beleidsdoelstellingen, zo nodig met de aanstelling van een strategisch adviseur.									
130. Het mkb is de drager van onze economie. We koesteren ondernemers door te helpen bij het vinden van personeel, het leggen van relaties en het verbeteren van vaardigheden zoals digitalisering. Hiervoor nemen we de komende jaren middelen op in de begroting. De BBR heeft hierin een belangrijke rol. We zetten de samenwerking met hen voort. We stimuleren en faciliteren innovatieve start-ups, bijvoorbeeld door de ontwikkeling van flexwerklocaties. We profileren ons als innovatieve stad om zo meer bedrijven aan te trekken.	→ <u>Nieuw integraal beleid retail en horeca</u> We bouwen verder aan onze economische positie binnen de regio en benutten de unieke kansen die onze ligging biedt. Verdere samenwerking met zowel lokale als ook regionale partners leiden daarbij tot sterkere werklocaties en ecosystemen en netwerken waarin ondernemers kunnen floreren. We zetten in op het aanjagen en integreren van innovatie, duurzaamheid en digitalisering.				X				
131. Het college legt een retailvisie aan de gemeenteraad voor die richting geeft aan de ontwikkeling van een aantrekkelijk en toekomstbestendig vestigingsklimaat. Daarbij hebben we aandacht voor onder meer 1) branchering en segmentering, 2) hoe dit zich verhoudt tot innovatie, 3) het grip krijgen op flexibele bezorgdiensten, 4) een toetsingskader voor (tijdelijke) activiteiten waaronder terrassen, 5) de toekomst van de wijkwinkelvoorzieningen en 6) het tegengaan van leegstand, bijvoorbeeld door de inzet van een	→ Zie “Nieuw integraal beleid retail en horeca” – Ambitie 130								

leegstandsverordening te onderzoeken.									
132. Het college ontwikkelt een toekomstvisie voor de bedrijven in Vrijenban en rond de Delftweg. Voor het gebied Vrijenban wordt een economisch profiel opgesteld en doet het college een voorstel voor clustering, kwaliteitsverbetering en positionering van dit gebied. Het college houdt bij het opstellen van deze toekomstvisie rekening met de vraag naar bedrijvenlocaties met een hogere milieucategorie en ruimtelijk extensieve functies zoals technische en logistieke dienstverlening.	→ <u>Toekomstvisie Vrijenban/Delftweg</u> Vanuit de strategie toekomstbestendige werklocaties volgt de ontwikkeling van een toekomstvisie Vrijenban/Delftweg waarbij we niet alleen rekening met de gemeentelijke ambities, maar ook met de diverse beleidswensen en -prioriteiten vanuit de regio, provincie en het Rijk. Denk aan de compensatieregeling vanuit de provincie of het regionale (en zelfs landelijke) vraagstuk omtrent vestiging van datacenters en (stads)logistiek in de regio.						X		
133. We versterken de band tussen onderwijs en arbeidsmarkt, waarbij de prioriteit wordt gelegd bij instroom in het middelbaar beroepsonderwijs, onder meer door het stimuleren van Leer-werkbedrijven en door samen te werken met de regiogemeenten.	→ <u>Versterken band onderwijs en arbeidsmarkt</u> Vanuit het programma Nieuwe Onderwijs Energie Rijswijk (NOER) versterken we de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt door het aanscherpen van de onderlinge netwerken tussen de diverse onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven in Rijswijk. Rondom de energietransitie faciliteren we het netwerk van de gezamenlijke ontwikkeling van onderwijsprogramma's rondom dit thema. Middels het programma Kiezen voor Kansen zetten we in op het creëren van meer stageplaatsen waardoor jongeren vroegtijdig kennis kunnen maken met de diverse arbeidsmogelijkheden. De accountmanagers werken samen met de adviseur onderwijs-arbeidsmarkt en trekken richting bedrijven nauw op met het Werkgevers Service Punt om de verbinding tussen onderwijs en het bedrijfsleven concreet te maken.	X	X	X	X	X	X	X	X

134. We richten ons op de ontwikkeling van een goede passantenhaven met horecavoorziening in het Havenkwartier.	→ <u>Passantenhaven Havenkwartier</u> Vanuit economisch oogpunt is het belangrijk dat er een juiste mix aan voorzieningen ontstaat in het Havenkwartier, wat het vestigingsklimaat voor zowel zittende als nieuwe ondernemers versterkt. Goede horecavoorziening en ook juiste mix aan andere functies draagt hier aan bij. Waar nodig faciliteren we ontwikkelaars bij het verkennen en verder uitwerken van initiatieven en zetten we ons netwerk in								
135. Het college komt met een voorstel voor investeringen in de openbare ruimte op alle werklocaties, waarbij ook wordt gekeken naar mogelijkheden om budget te genereren via private middelen en/of de inzet van BIZ-gebieden.	→ Zie “Investeringspakket Agenda Stadsontwikkeling” – Ambitie 69								

Grondbeleid

Ambitie hoofdlijnenakkoord	Vertaling naar collegewerkprogramma	2022		2023		2024		2025	
136. De huurprijs voor maatschappelijke organisaties zoals sport, cultuur en scouting wordt eenduidig opgesteld.	→ De beprijzing van maatschappelijke organisaties wordt in relatie met de actualisatie van de Grondprijzenbrief opgepakt.		X	X					
	→ We komen met een nieuwe Nota Grondbeleid die ook een kader schetst voor het activeren van het beleid en publiceren een geactualiseerde grondprijzenbrief.			X	X				

Thema Openbare ruimte en leefbaarheid

Ambitie hoofdlijnenakkoord	Vertaling naar collegewerkprogramma	2022	2023	2024	2025
137. Ons uitgangspunt is dat we verder gaan met het vergroenen van Rijswijk, zoals bijvoorbeeld de vergroening van schoolpleinen en van bedrijventerreinen. Met een goede balans tussen groen en bouwen.	→ Zie “Investeringspakket Agenda Stadsontwikkeling” – Ambitie 69				
138. We zetten verder in op minder verstening en het tegengaan van hittestress. We stimuleren en faciliteren initiatieven van inwoners en ondernemers, zoals groene en witte daken.	→ <u>Operatie Steenbreek / Groenblauwe schoolpleinen</u> Door middel van uitgebreide en gerichte communicatie willen we de bewoners bewust maken van klimaat, Rijswijks water en groen. Operatie Steenbreek is daar een goed voorbeeld van. Door Operatie Steenbreek worden steeds meer tuinen groen! Daarnaast stimuleren, ondersteunen (financieel en expertise) en begeleiden we basisscholen om hun schoolplein groen - blauw in te richten, conform de subsidieregeling groen blauwe schoolpleinen. Ook in de openbare ruimte initiëren we ontstening en vergroening.	X	X	X	X
	→ Zie “Investeringspakket Agenda Stadsontwikkeling” – Ambitie 69				
139. Ons groenbeheer is afgestemd op mens en dier. We hebben oog voor beleving, kwaliteit en biodiversiteit. Klachten nemen we serieus, maar wegen we af op basis van onze visie op het groenbeheer.	→ <u>Uitvoeren Groenbeheerplan 2020-2023</u> Het groenbeheer voeren we uit conform het ‘Groenbeheerplan 2020-2023 Basis op Orde’ en het beleidsstuk ‘De juiste boom op de juiste plaats’. De beeldkwaliteit van het openbaar groen is op B-niveau.	X	X	X	X
	→ <u>Opstellen Groenbeheerplan 2024-2028</u> In 2023 wordt een nieuw groenbeheerplan opgesteld,			X	X

	inclusief een uitvoeringsprogramma. Daarbij gaan we er vanuit dat de basis van het groenbeheer inmiddels op orde is en we nieuwe ambities tav bijvoorbeeld biodiversiteit kunnen uitrollen.								
140. Met de verdergaande verstedelijking is het belangrijk om keuzes te maken welke kant we op willen met de openbare ruimte en wat dit betekent voor de groengebieden. Bij de ontwikkeling van de parken zorgen we daarom voor differentiatie: we bekijken per park welke functie we hier aan willen geven. Het ene park, zoals de Landgoederenzone, leent zich goed voor een invulling waarbij rust, natuurbehoud en het versterken van de cultuurhistorische waarde centraal, terwijl bijvoorbeeld het Wilhelminapark een meer recreatieve bestemming kan krijgen met ruimte voor sport en activiteiten.	→ <u>Uitvoeren definitief ontwerp Wilhelminapark</u> Het definitief ontwerp voor het Wilhelminapark (op basis van Landschapsplan Wilhelminapark) wordt projectsgewijs verder uitgevoerd en er wordt een beheerplan opgesteld.	X	X	X	X	X	X	X	X
	→ <u>Visie en strategie groenbeheer Landgoederenzone</u> We geven uitvoering aan het uitvoeringsprogramma Welkom in de Rijswijkse Landgoederenzone en stellen een visie en strategie voor het groenbeheer op.	X	X						

Groen

Ambitie hoofdlijnenakkoord	Vertaling naar collegewerkprogramma	2022	2023	2024	2025
141. We handhaven tenminste een basis kwaliteitsniveau waarbij verrommeling en zwerfafval actief worden bestreden en eventuele achterstanden in beheer en onderhoud worden weggewerkt.	→ Zie "Uitvoeren Groenbeheerplan 2020-2023" – Ambitie 139				

142. De gemeente voert de regie als het gaat om de kwaliteit van de leefomgeving. Bewoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties worden gestimuleerd om zelf met plannen voor hun leefomgeving te komen, bijvoorbeeld de aanleg en het onderhouden van geveltuintjes en boomspiegels.	→ <u>Spelregels Groene Initiatieven</u> We geven veel ruimte aan Groene Initiatieven. De spelregels hiervoor communiceren we gericht en uitgebreid naar bewoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties.		X	X	X	X	X	X	X	X
143. Exotische soorten zoals de Japanse duizendknoop en reuzenberenklauw worden actief bestreden.	→ <u>Bestrijding invasieve exoten</u> Invasieve exoten bestrijden we actief conform het 'Groenbeheerplan 2020-2023 Basis op orde'. Hierover communiceren we actief naar inwoners, waarbij we gebruik maken van digitale kaartsystemen. Evaluaties en data leveren input voor het nieuw op te stellen Groenbeheerplan 2024-2028.	X	X	X	X	X	X	X	X	X

Milieu, duurzaamheid en dierenwelzijn

Ambitie hoofdlijnenakkoord	Vertaling naar collegewerkprogramma	2022	2023	2024	2025		
144. We maken de stad weerbaar tegen droogte en hitte. Dat is een aanpak voor de lange termijn, tegelijkertijd gaan we al aan de slag door te kijken in welke wijken en werkgebieden er geïnvesteerd moet worden in tegengaan van hitte. Dat kan via het groen- en waterbeheer, maar ook door te kijken naar onze riolering en het verminderen van verharding in de openbare ruimte. Ons ideaal is dat elke wijk koel en leefbaar blijft. Inwoners en bedrijven worden beter geïnformeerd over de maatregelen die ze kunnen nemen tegen hitte en we stimuleren dat bewoners zelf maatregelen treffen, bijvoorbeeld door	→ <u>Uitvoeringsplan klimaatadaptief Rijswijk</u> Er is voorstel gemaakt voor een uitvoeringsplan Klimaatadaptief Rijswijk met alle klimaatthema's (neerslag, overstromingen, hitte, droogte, bodemdaling en biodiversiteit). Bij projecten in de openbare ruimte zal de afweging tussen groen en stenen worden gemaakt. Door communicatie willen we de bewoners bewust maken van klimaat, Rijswijks water en groen. Operatie Steenbreek is daar een goed voorbeeld van. Door operatie Steenbreek zijn een aantal tuinen meer vergroend. We willen de aanpak richting bewoners en bedrijven intensiveren. Bewoners met een kleinere beurs kunnen hiervoor	X	X	X	X	X	X

vergroening.	subsidie ontvangen. Ook worden scholen actief benaderd om de schoolpleinen te vergroenen. Dit wordt ondersteund d.m.v. subsidie.								
	→ Zie “Investeringspakket Agenda Stadsontwikkeling” – Ambitie 29								
145. We gaan aan de slag met waterbesparende maatregelen die ervoor zorgen dat we kunnen omgaan met piekbuien én schaarste. Dat begint bij mensen thuis en bij bedrijven, bijvoorbeeld door het stimuleren van groene balkons, terrassen, gevels en daken. Bij de aanleg en vernieuwing van het riool gaan we voor gescheiden systemen voor afvalwater en regenwater. In de openbare ruimte zorgen we voor waterdoorlatende maatregelen. In samenwerking met het Hoogheemraadschap zetten we in op natuurlijke oevers en stromend, zuurstofrijk water.	→ <u>Aanleg gescheiden rioolstelsel Koopmanstraat/ Kollaan</u> Bij vervanging van riolering wordt in eerste instantie uitgegaan van een gescheiden rioolstelsel. In de komende paar jaar wordt in de Koopmanstraat en in de Kollaan een gescheiden rioolstelsel aangelegd.		X	X	X				
	→ <u>Klimaatmaatregelen Lindelaan en Rembrandtkade</u> Bij de projecten Lindelaan en Rembrandtkade worden ook extra klimaatmaatregelen getroffen. Bij de Lindelaan wordt behalve een gescheiden riolering ook een infiltratieriool gelegd om tijdens droogte het grondwaterpeil op peil te houden. Bij de Rembrandtkade infiltreren we het water in de grond zodat we het water zoveel mogelijk in het gebied houden. Voor beide projecten krijgen we subsidie van het Rijk.			X	X	X	X		
	→ <u>Hemelwaterverordening</u> We hebben een hemelwaterverordening op laten stellen die nog vastgesteld moet worden (eind 2022). Een beoogd effect van de hemelwaterverordening is een duurzaam, robuust en kwalitatief goed watersysteem. Het doel van het bergen van hemelwater is het voorkomen van wateroverlast en het voorkomen van droogte. Ook zal het bergen van		X						

	hemelwater er voor zorgen dat er minder vuil water wordt overgestort en dat zorgt voor een verbetering van de waterkwaliteit in het oppervlaktewater.								
	→ Zie “Investeringspakket Agenda Stadsontwikkeling” – Ambitie 29								
146. Rijswijk behoort tot de diervriendelijkste gemeenten van Nederland en dat willen we zo houden. Dit doen we via een aantal sporen: 1) we bestrijden invasieve exoten op diervriendelijke wijze, 2) we geven goede voorlichting zodat overlast wordt voorkomen, 3) in het groenbeheer en in ontwikkelgebieden houden we rekening met dieren, insecten en vogels door rekening te houden met rust- en broedplekken en beplanting, door bijvoorbeeld niet te maaien in mei, 4) we steunen organisaties die zich bezighouden met dierenwelzijn en dierenopvang, 5) er komen betere loslooplekken voor honden, 6) we gaan door met campagnes gericht op preventie, zoals de campagne ‘Laat je hond niet in de auto’ en het chippen van dieren.	→ <u>Uitvoering 6 sporen diervriendelijkheid</u> Aan de slag met de 6 genoemde sporen. 1. Ganzenbeheer door intensieve nestbehandeling. 2. Publicaties website en lokale krantjes en het meldpunt Dierenwelzijn. 3. Ecologisch maaibeleid. 4. Subsidies aan: dierenasiel Juliaalaantje (indirect Knaaghof), Dierenambulance Den Haag e.o. en de Kinderboerderijen 5. Losloopgebieden omheinen / afschermen en voorzien van tapwaterpunt, 6. chipactie katten met de dierenklinieken.		X	X	X	X			

147. We zetten ons in voor een schone bodem en beheersbare ondergrond: vervuilde bodems brengen we in kaart en we gaan regie voeren op sanering door herontwikkeling en clustering van vervuilende activiteiten. Er wordt actief toezicht gehouden op de ondergrond, waaronder coördinatie van de aanleg van netwerken en samenloop met grootschalig onderhoud van de openbare ruimte in de toekomst.	→ <u>Raadsvoorstel Actualisering bodemkwaliteitskaart en Nota Bodembeheer</u> Gedeeltelijk (schone bodem) vertaalt dit zich in het beleid zoals dat terecht komt in het Raadsvoorstel Actualisering bodemkwaliteitskaart en Nota Bodembeheer. Daarnaast is er het project Lood in de bodem dat ten uitvoer komt (de kosten die dat met zich meebrengt, hangen af van de ernst van bevindingen en zijn nog niet bekend). Het deel van de concrete toezicht en coördinatie op de aanleg van netwerken is een bestaand proces van vergunningen/onthefingen zoals ondergebracht bij Stadsbeheer.		X	X					
	→ <u>Project Lood in de bodem</u> Afhankelijk van het resultaat van het aanvullend bodemonderzoek lood in de bodem bij volkstuinten en het GGD advies daarop wordt verder vorm gegeven aan het project lood in de bodem met betrekking tot eventuele maatregelen.		X	X	X				
148. We ondersteunen landelijke ambities voor schone lucht en gaan voor minder geluidsoverlast bij wegenonderhoud en door herinrichting van verkeersonveilige wegen.	→ <u>Actieplan Luchtkwaliteit en Schone Luchtakkoord uitvoeren</u> Voor schone lucht werken we aan de invoering van milieuzones en een stimuleringsregeling voor scooters, snor- en bromfietsen. Daarnaast doen we voorlichtingscampagnes over het gebruik van openhaard en andere vormen van houtstook en wijzen we op de nadelige effecten van houtrook op de gezondheid.	X	X	X	X	X	X	X	X

	→ <u>Saneringsprogramma woningen (bron- en overdrachtsmaatregelen)</u> Bij het geluidsaneringsprogramma voor woningen zetten we in op stille wegdekken als bronmaatregel als dit gecombineerd kan worden met wegonderhoud of herinrichting. Dit passen we toe bij de herinrichting van de Steenlaan en Lindelaan.	X	X	X	X	X	X	X	X
	→ <u>Geluidbelastingkaart in kader van de EU richtlijnen</u>	X	X	X					
	→ <u>Actieplan Geluid</u> Ook voor het Actieplan geluid (EU-richtlijn Omgeingslawaai) passen we de combinatie van bronmaatregelen met onderhouds- of vervangingsmaatregelen toe.						X		
149. De gemeente heeft een actieve rol bij het helpen toegankelijk maken van gunstige financiële regelingen voor duurzaamheidsmaatregelen voor lage- en middeninkomens en VvE's. En we ondersteunen ze in het aanvragen en inzetten van deze regelingen. We stellen praktische informatie beschikbaar, zorgen voor collectieve inkoop en voor voldoende capaciteit voor het vaststellen van energielabels.	→ <u>Meerjarenactieplan 2023-2026 Duurzaam Rijswijk</u> We realiseren een Meerjarenactieplan 2023-2026 Duurzaam Rijswijk. In het meerjarenactieplan worden met name de ambities met betrekking tot de "planet-kant" beschreven. Het accent wordt gelegd op: energieverbruik verminderen, biodiversiteit vergroten, milieukwaliteit verbeteren, klimaatbestendig maken van de stad en afvalstromen te verminderen.			X					
150. Bij (nieuw)bouw stimuleren we het opstellen van een materialenpaspoort en het registreren van gebruikte materialen bij het Kadaster. Bij beoordeling	→ Zie "Actieplan Luchtkwaliteit en Schone Luchtakkoord uitvoeren" – Ambitie 148	X	X	X	X	X	X	X	X

weegt de Milieu Prestatie Gebouwen zwaarder mee. We verplichten de certificering voor een integrale beoordeling van duurzaamheid en geven bij eigen opdrachten het goede voorbeeld door te sturen op uitstootreductie en duurzaam (her)gebruik van materialen. We laten materiaalkeuzes ook meewegen bij vervangingsopgaven in de openbare ruimte.	→ Bij aanschaf van gemeentelijke voertuigen en mobiele werktuigen geven we het goede voorbeeld door in te zetten op zero emissie daar waar het kan. .	X	X	X	X	X	X	X	X
151. We maken een visie op de openbare verlichting, waarin we ingaan op veiligheid, comfort, energiebesparing en de mogelijkheden om de verlichting te verminderen waar dat kan.	→ Er is een beleidsplan met visie opgesteld, dat nog besluitvorming behoeft.			X					
	→ Daarna zal deze visie tot uitvoering komen.				X	X	X	X	X

Afval

Ambitie hoofdlijnenakkoord	Vertaling naar collegewerkprogramma	2022		2023		2024		2025	
152. We voeren nascheiding voor het huishoudelijke afval in.	→ <u>Invoeren nascheiding hoogbouw</u> Nascheiding wordt reeds ingevoerd bij hoogbouw en is einde van 2022 ingevoerd. Hierbij kijken we naar een efficiënte aansluiting van laagbouw, op die plekken waar afvalscheiding achter blijft en waar geen kapitaalvernietiging optreed.	X	X						
153. Glas, papier, chemisch afval en GFT blijven aan de bron gescheiden ingezameld worden. Met name GFT maakt nog een te groot onderdeel uit van het restafval.	→ In het najaar gaan we aan de slag met een aanpak specifiek gericht op de kwaliteitsverbetering van PMD en GFT-E		X	X	X	X	X	X	X
154. We verruimen de mogelijkheden om grofvuil gratis op te laten halen naar tweemaal per jaar.	→ <u>Evaluatie grof vuil tegen betaling</u> Het nieuwe beleid om grof vuil tegen betaling in te		X						

Hiermee willen we illegale afvaldumping tot een minimum beperken.	laten zamelen wordt geëvalueerd en hierin wordt meegenomen welke gevolgen het heeft om 2 maal per jaar gratis grof vuil op te laten halen.								
155. We verhogen de boete voor bijplaatsingen en afvaldumping tot minimaal aan hetzelfde niveau als Den Haag.									
156. De ondergrondse container wordt de norm voor afvalinzameling.	→ <u>Omgekeerd inzamelen met ondergrondse containers</u>	X	X	X	X				
157. We gaan aan de slag met de gezamenlijke inzameling van bedrijfsmatig afval in de winkelgebieden.	→ <u>Onderzoek bedrijfsmatige inzameling bij winkelgebieden</u> In Rijswijk wordt niet bedrijfsmatig ingezameld, de zorgplicht geldt alleen voor huishoudelijk afval. Mogelijkheden hiertoe dienen onderzocht te worden.		X	X					
158. Om zwerfafval tegen te gaan zetten we in op preventie met handhaving als sluitstuk. We zorgen bijvoorbeeld dat er meer afvalbakken komen en leggen deze regelmatig. We verkennen de mogelijkheden om hierbij kansen te bieden voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Daarbij doen we ook een beroep op ieders eigen verantwoordelijkheid om zwerfafval te voorkomen zoals de fastfoodrestaurants.	→ <u>Uitvoering actieplan Rijswijk Schoon</u> Het actieplan Rijswijk Schoon is sinds 2019 in uitvoering. De meeste pijlers hiervan zijn opgepakt. Door middel van slimme innovatie (cameradetectie en kartonhulp), inzet van interventies (plaatsen van containertuintjes en verlichting) en het peilen van ambassadeurschap bij inwoners en ondernemers brengen we het actieplan weer een stap verder. De financiële subsidiering vanuit het Rijk loopt tot eind 2022, een toekomstige subsidieregeling is nog niet bekend gemaakt.	X	X	X	X				
159. We zorgen dat de rolverdeling tussen de gemeente en Avalex duidelijk is zodat de inwoners weten wie ze aan kunnen spreken.	→ Inwoners kunnen altijd bij Avalex terecht voor vragen / meldingen en opmerkingen. Wanneer inwoners contact opnemen met de gemeente, zorgen we voor een juiste afhandeling en doorzetting. We gaan		X	X					

	onderzoeken waar dit proces verder aanscherping behoeft.								
160. We stimuleren innovaties als vulgraadsensoren, perscontainers, flessenringen voor statiegeldflesjes en de zwerfafvalklep in ondergrondse containers.	→ <u>Invoeren perscontainers en slimme innovatie bij hoogbouw</u> Bij The Minister worden perscontainers geplaatst voor de inzameling van restafval. Hierdoor verminderen we de hoeveelheid containers op straat. Daarnaast worden verschillende innovaties onderzocht ten hoeve van het Kesslerpark.		X	X	X	X	X	X	X
161. We zorgen ervoor dat de afvalpas in heel Rijswijk gebruikt kan worden.	→ Dit is reeds het geval. Elke pas is aangesloten op alle containers.								

Thema Veiligheid en handhaving

Ambitie hoofdlijnenakkoord	Vertaling naar collegewerkprogramma	2022	2023	2024	2025
162. Iedereen kan bijdragen aan een veilige buurt. Buurtpreventieteam hebben de afgelopen jaren een grote meerwaarde laten zien. Fysieke en digitale buurtpreventie, zoals Whatsapp-groepen, zijn hierbij goede middelen. We blijven deze vormen van burgerparticipatie actief stimuleren en ondersteunen. Bij het oplossen van burenruzies blijft de inzet van buurtbemiddeling belangrijk. We zetten in op voldoende wijkagenten en boa's. We garanderen op deze manier dat ze naast handhaving ook goed hun sociale functie kunnen vervullen.	→ <u>Uitbreiding buurtpreventieteam</u> Waar mogelijk uitbreiden (in aantal of grootte) van de buurtpreventieteam.	X	X	X	X
	→ <u>Informatie-/kennissessies voor buurtpreventieteam</u> Organiseren van informatie- en/of kennissessies voor buurtpreventieteam.		X		X
	→ <u>Casuïstiek in Wijkveiligheidsoverleggen</u> Monitoren van casuïstiek in de Wijkveiligheidsoverleggen en, waar nodig, treffen van maatregelen.	X	X	X	X
163. Het integraal veiligheidsplan vormt de basis van het gemeentelijk veiligheidsbeleid. Voorlichting, bewustwording, de toename van digitale onveiligheid en criminaliteit, en een goede inrichting van de openbare ruimte maken onderdeel uit van dit plan. We betrekken de raad nadrukkelijker bij de uitvoering van dit plan.	→ <u>Brede bijeenkomst(en) strategische veiligheid</u> Brede themabijeenkomst(en) strategische veiligheid om de actuele ontwikkelingen en de inzet op veiligheid met de raad te bespreken.		X		X
	→ <u>Thematische bijeenkomsten (ondermijning, cyber, e.a.)</u> Thematische bijeenkomsten over de aanpak van ondermijning (roadshow) en van cybercrime.		X		X
164. Effectief optreden van de overheid is noodzakelijk bij overlast, straatintimidatie, criminaliteit en ondermijning. We investeren de komende jaren daarom extra in veiligheid door de inzet van flexibel cameratoezicht, extra boa's en wijkagenten, effectief gebruik van bevoegdheden, integraal handhaven,	→ <u>Deelname LVZV en ZVH (casuïstiek)</u> Signaleren en agenderen van casuïstiek in het Lokale Vangnet Zorg & Veiligheid (LVZV) en het Zorg- en Veiligheidshuis. Samen met ketenpartners maatregelen nemen in concrete situaties/ casuïstiek zoals multi-	X	X	X	X

preventie, het vergroten van de verkeersveiligheid en het tegengaan van de verwevenheid tussen onder- en bovenwereld. Daarbij hebben we ook aandacht voor sociale veiligheid en een veilig thuis voor iedereen, bijvoorbeeld door huiselijk geweld actief tegen te gaan.	probleemgezinnen, huiselijk geweld en verwarde personen. Uitvoeren van de werkwijze / afspraken conform het plan “Versterken van de lokale infrastructuur in de aanpak van huiselijk geweld” waarin de landelijk gestelde kwaliteitseisen zijn opgenomen.								
165. We treden hard op tegen uitbuiting, door het aanpakken van over- of illegale bewoning, ondermijning, mensenhandel en illegale prostitutie. Dit doen we in aansluiting op de aanpak in Den Haag.	→ <u>Uitvoeren “Bestuurlijke Aanpak Mensenhandel”</u> Onderzoeken, duiden en aanpakken van (landelijke/ regionale en/of lokale) signalen van mensenhandel in samenwerking met ketenpartners op basis van de op 9 maart 2021 vastgestelde “Bestuurlijke Aanpak Mensenhandel”.	X	X	X	X	X	X	X	X
	→ <u>Kennis- en Informatiedeling medewerkers t.b.v. bewustwording (signalen van) mensenhandel</u> Delen van kennis en informatie aan medewerkers om bewustwording op (signalen van) mensenhandel te vergroten.		X		X		X		X
	→ <u>Werken aan bewustwording (extern)</u>		X		X		X		X
	→ <u>Aanstelling aandachtfunctionaris Mensenhandel en inrichten van een intern meldpunt</u>	X							

Toepassen van bevoegdheden / Integraal handhaven

Ambitie hoofdlijnenakkoord	Vertaling naar collegewerkprogramma	2022	2023	2024	2025
166. Om verschillende bevoegdheden zoals gebiedsverboden, meldplicht, Bibob, pandsluitingen en optreden bij verkamering nog beter toe te passen	→ <u>Werving Bibob-coördinator</u>		X		

zorgen we voor meer gemeentelijke capaciteit en we stellen een Bibob-coördinator aan.									
167. We zetten ook meer in op preventie en een integrale benadering, voorkomen is immers beter.	→ <u>Gerichte informatieverzameling en handavingsinzet op straat</u> Team VIH verzamelt data en signalen vanuit de samenleving, partners en eigen meldsystemen om zo informatie gestuurd en gericht mogelijk (preventief) te werken.	X	X	X	X	X	X	X	X
168. De inspanningen voor een effectieve, gestructureerde en resultaatgerichte wijze van integraal handhaven zetten we door en we breiden ze uit.	→ <u>Totstandkoming één informatieknooppunt t.b.v. handhavingstaken</u> Door het creëren van één verzamelpunt van signalen en meldingen voorkomen we dat er langs elkaar heen wordt gewerkt. We verzamelen vervolgens de betrokken partijen om gezamenlijk een integraal plan van aanpak te maken.								
169. Het gemeentelijk interventieteam (GIT) brengt de gemeentelijke werkprocessen op handhavingsvlak bijeen en stemt ze op elkaar af.	→ <u>Opstellen integraal plan voor handhavingstaken</u> Het GIT is een projectorganisatie die werkt op basis van casuïstiek. Het GIT komt in actie naar aanleiding van een signaal van een deelnemer/actor. Er wordt per casus één integraal plan van aanpak over de gemeentelijke processen op het terrein van handhaving opgesteld, zodat intern eenduidig is wie welke taken uitvoert en extern voorkomen wordt dat dezelfde overtreder door meerdere en verschillende gemeentelijke afdelingen of externe partners wordt benaderd over dezelfde overtreding.								
170. Er komt een convenant zodat de gegevens voor deze integrale werkwijze op een juiste manier kunnen	→ <u>Vaststellen convenant</u> Het convenant wordt na juridische toetsing ondertekend (formele besluitvorming) waarna het			X	X				

worden uitgewisseld.	GMT akkoord gaat tot vaststelling GIT (GMT besluit).								
171. Het college maakt een voorstel voor het invullen van deze toezichtstaken en betreft hierin de mogelijkheden tot inkoop en organisatie via samenwerkingsverbanden zoals de Omgevingsdienst Haaglanden en AVALEX zodat continuïteit, kwaliteit en kennisborging worden verbeterd.	→ <u>Opstellen handhavingsbeleid voor invulling toezichtstaken</u> Er wordt nieuw handhavingsbeleid opgesteld aangepast aan de opgaven binnen de fysieke leefomgeving zoals de onderdelen milieu, bouwen en wonen, mede in het licht van de decentralisatie van de bodem- en ondergrondtaken, afval, energiebesparing, de opkoopbescherming van woningen, de Wet kwaliteitsborging bouwen en de Omgevingswet. De toezichtstaken milieu of taken van andere disciplines die raakvlakken hebben met milieu zijn opgenomen in de jaarlijkse werkplannen van de Omgevingsdienst Haaglanden.			X	X				

Handhavingscapaciteit

Ambitie hoofdlijnenakkoord	Vertaling naar collegewerkprogramma	2022	2023	2024	2025
172. Om de aanpak van overlast en criminaliteit aan te pakken zijn extra boa's nodig.	→ <u>Werven boa's taakaccent ondermijning</u> Met ingang van 2023 zullen we het aantal boa's uitbreiden. Daarnaast wordt er meer ingezet op professionalisering en borgen van de veiligheid van de boa. De bodycam en het aanvragen van de wapenstok voor de boa is hier een onderdeel in.		X		
173. We zetten de inzet van bodycams door.	→ <u>Implementatie bodycams</u>	X	X		
174. We onderzoeken de mogelijkheden van het inzetten van toezichthouders in aanvulling op de	→ <u>Onderzoeken mogelijkheden extra inzet toezichthouders of boa's</u>			X	

werkzaamheden van de Boa's.									
175. We zetten ons in regionaal verband in voor voldoende (wijk)agenten in Rijswijk waarbij rekening wordt gehouden met de groei van de stad. In politieregioverband zetten we in op het belang van een politiebureau in Rijswijk.	→ <u>Agenderen capaciteit politie voor Rijswijk in gremia over politie</u> In de overleggen met de politie en het bevoegd gezag vragen wij (pro)actief aandacht voor de formatie, bezetting en operationele inzetbaarheid van de politie in Rijswijk.	X	X	X	X	X	X	X	X

Ondermijning

Ambitie hoofdlijnenakkoord	Vertaling naar collegewerkprogramma	2022		2023		2024		2025	
176. Ondermijning heeft een ontwrichtend effect op de samenleving en democratie waarin we leven. Daarom pakken we dit hard aan.	→ <u>Aanpak casuïstiek i.s.m. ketenpartners</u> Signalen van ondermijning worden onderzocht samen met de ketenpartners in het Ophis-overleg en zo nodig integraal aangepakt met partners zoals de politie, het Regionaal Informatie- en Expertise Centrum (RIEC) en het Haags Economisch Interventie Team (HEIT).	X	X	X	X	X	X	X	X
177. We zetten daarom extra in op voorlichting waaronder de preventie van drugsgebruik, een betere bewustwording van de risico's van ondermijning en het weerbaar maken en houden van het maatschappelijk middenveld, de gemeentelijke organisatie en de politiek.	→ <u>Awareness bijeenkomsten</u> Er worden awareness bijeenkomsten gehouden voor het maatschappelijk middenveld, de gemeentelijke organisatie en de lokale politiek.		X		X		X		X
	→ <u>Roadshow Ondermijning</u> Op 13 oktober 2022 wordt een Roadshow Ondermijning georganiseerd. Deze acties zijn erop gericht om signalering en meldingsbereidheid van ondermijning te verbeteren.		X						

	→ <u>Communicatie-offensief tegen ondermijning (voorlichting)</u> Er wordt (pro)actief gecommuniceerd (o.a. op basis van de actualiteit) om ondermijnende criminaliteit te voorkomen en voorlichting te geven ten behoeve van drugspreventie.			X		X		X	
178. Daarbij onderzoeken we de mogelijkheden voor gebruik van data, bijvoorbeeld om hotspots van criminaliteit op te sporen.	→ <u>Doorlichting Plaspoelpolder</u> Er is een doorlichting op branches in de Plaspoelpolder met behulp van data. Een vervolgstap is de doorlichting van de gehele Plaspoelpolder met aanvullende data.	X	X	X	X				

Flexibel cameratoezicht

Ambitie hoofdlijnenakkoord	Vertaling naar collegewerkprogramma	2022	2023	2024	2025				
179. Op hotspots van overlastplekken, zoals Vrijenban, Oud Rijswijk en De Schilp, en bij afvaldumpingen gaan we flexibel cameratoezicht inzetten als laatste redmiddel.	→ <u>Inventarisatie mogelijkheden t.b.v. inzet cameratoezicht</u>	X	X						
	→ <u>Inzet cameratoezicht (afhankelijk van uitkomst proportionaliteit en subsidiariteit)</u> Wanneer integraal met veiligheidspartners tot het oordeel wordt gekomen dat een locatie tot de classificatie “hotspot” behoort, wordt in de aanpak afgewogen of flexibel cameratoezicht ingezet wordt en wordt dit besluit voorgelegd.			X	X	X	X	X	X
	→ <u>Proef met cameradetectie op illegaal afval in de Herenstraat</u> In het najaar 2022 wordt een proef gehouden met cameratoezicht in de Herenstraat bij ondergrondse		X						

	containers. Dit is een hotspot waar heel veel afval illegaal wordt achtergelaten. De camera filmt niet hoger dan tot de knie in verband met de AVG, maar is ook niet nodig. Het gaat om het detecteren en verzamelen van data over hoe en wanneer men dumpst en om een signalerende werking voor het opruimen. In het eerste kwartaal wordt geevalueerd en een vervolgaanpak bepaald.							
--	---	--	--	--	--	--	--	--

Vuurwerk

Ambitie hoofdlijnenakkoord	Vertaling naar collegewerkprogramma	2022	2023	2024	2025
180. We zetten de aanpak met betrekking tot vuurwerkoverlast voort.	→ <u>Voortzetten van de integrale samenwerking om een veilige jaarwisseling te creëren voor Rijswijk</u> We werken integraal samen wat betreft preventieve interventies en bereiken daarmee meer slagkracht. We handhaven de vrijwillige vuurwerkvrije zones. We zetten in op informatiegestuurd interveniëren. Dit betekent het inzetten van capaciteit op de plekken waar dit het meest nodig is en doorvoeren van fysieke aanpassingen ter bescherming van openbare gemeentelijke bezittingen, inzetten op buurtparticipatie (de buurtpreventieteams als aanjagers). We communiceren via diverse communicatiemiddelen/-kanalen (niet alleen tekst maar ook pictogrammen, rijswijkregelrecht, tekstkarren, sociale media kanalen, etc.)	X	X	X	X
	→ <u>Uitbreiding vuurwerkvrije zones</u> Op verzoek van natuurliefhebbers, recreanten en hondenbezitters breiden we het aantal vuurwerkvrije	X			

	zones uit tot alle parken in onze ecologische zones (de Landgoederenzone en de Stadsparkzone)									
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Financieel kader, Dienstverlening & Schaalsprong organisatie

Investerings

Ambitie hoofdlijnenakkoord	Vertaling naar collegewerkprogramma	2022	2023	2024	2025
181. We stellen een duurzaam meerjarig investeringsprogramma op met een investeringsbegroting met een scope van vijftien jaar, waarbij we rekening houden met al bestemde investeringsleningen.	→ <u>Lange Termijn Investerings Plan (LTIP)</u> Het LTIP wordt opgesteld aan de hand van input van de domeinen en een controle op juistheid en volledigheid wordt regelmatig getoetst. Aan de hand daarvan kan dit overzicht worden geïntegreerd in een checklist die periodiek (2 maanden) wordt gehanteerd door de businesscontrollers om met gebruik van het dashboard te controleren of alle investeringsposten (nog) actueel zijn.	X	X		

Belastingen en retributies

Ambitie hoofdlijnenakkoord	Vertaling naar collegewerkprogramma	2022	2023	2024	2025
182. We voeren een differentiatie van de diverse belastingensoorten in, dit doen we in relatie tot de omvang van huishoudens. Hierbij hanteren we het principe dat de vervuiler betaalt.	→ <u>Tariefdifferentiatie Afvalstoffenheffing, doel en onderzoeksvragen</u>		X		
	→ <u>Businesscase opstellen voor project tariefdifferentiatie</u>		X		
183. We onderzoeken de mogelijkheden of belastingen regionaal geïnd kunnen worden.	→ <u>Informereren Raad over belastingen en concreet maken onderzoeksvragen mogelijkheden uitbesteden belastingen</u>		X		

	→ Rapport op laten stellen					X			
184. We onderzoeken een herziening van de Toeristenbelasting.	→ <u>Opzetten en uitvoeren onderzoek Toeristenbelasting</u>			X					

Subsidies, garanties en leningen

Ambitie hoofdlijnenakkoord	Vertaling naar collegewerkprogramma	2022		2023		2024		2025	
185. We zetten indirecte subsidies in de vorm van accommodatiehuur e.d. om naar directe subsidies.	→ We gaan inzichtelijk maken wat de kostprijs van de accommodaties is en hierop een kostprijsdekkende huur loslaten. Het uitgangspunt is dat deze actie niet tot financiële gevolgen van de huurders mag leiden. Doel is dus niet het verhogen van de inkomsten maar transparantie door de nu geldende indirecte subsidie i.v.m. niet kostprijsdekkende huren om te zetten in een directe subsidie voor de huurders. We starten dit proces met de huurders van het Huis van de Stad (planning opstellen huurcontracten met kostprijsdekkende huur 4 ^e kwartaal 2022) en zullen dit proces in 2023 verder uitwerken.								

Risicomanagement

Ambitie hoofdlijnenakkoord	Vertaling naar collegewerkprogramma	2022		2023		2024		2025	
186. We ontwikkelen en onderhouden een robuust risicomanagement.									
187. We versterken de financiële functie van de gemeentelijke organisatie door beter	→ <u>Opzetten Financieel dashboard</u> Regelmatig periodiek grote ontwikkelingen en		X	X	X				

projectmanagement, versterking van de planning en control activiteiten en risicobeheersing.	afwijkingen (investeringen, budgetten, productie- en projectdoelen) signaleren m.b.v. dashboard (dat verder doorontwikkeld wordt). Daarnaast zullen periodieke rondes moeten leiden tot een strakkere proces onder het motto “eerst een plan, dan het geld”. Voorstellen zullen vooraf met de businesscontrollers worden opgesteld waarbij de dekking is aangegeven zodat de directie en het college deze voorstellen compleet ter tafel krijgen. Hierdoor zal meer zicht en daarmee grip ontstaan op productie, projecten, geld en tussentijdse mijlpalen. De periodieke rondes leveren een meer continu beeld van de stand van zaken – met op basis van een door te ontwikkelen dashboard – op waarin tussentijdse voorstellen “meegenomen” worden in het beeld. Vervolgens zullen significante afwijkingen op hoofdlijnen met betrekking tot productie, projecten, en mijlpalen tijdig aan directie, college en/of raad gerapporteerd kunnen worden.									
---	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Verwerving van derde geldstromen

Ambitie hoofdlijnenakkoord	Vertaling naar collegewerkprogramma	2022		2023		2024		2025	
188. Rijswijk werkt actief aan de (co-)financiering van opgaven op basis van derde geldstromen vanuit medeoverheden en private financieringsbronnen.	→ Uitvoeringsprogramma Woon-werkakkoord, Verstedelijkingsalliantie, subsidies andere overheden (bv. Ministerie van BZK, Ministerie van I&W, MRDH, Provincie)	X	X	X	X	X	X	X	X

Dienstverlening

Ambitie hoofdlijnenakkoord	Vertaling naar collegewerkprogramma	2022	2023	2024	2025			
189. We goed bereikbaar zijn en op tijd reageren. Hierbij hoort ook het weer instellen van de mogelijkheid om zonder afspraak bij de publieksbalies langs te komen.	→ <u>Project (telefonische) bereikbaarheid</u> Vanuit het uitvoeringsprogramma Dienstverlening DNA is het project (telefonische) bereikbaarheid gestart. Het doel is het verbeteren van de bereikbaarheid. Dit doen we door: ○ Het vervangen van de huidige telefooncentrale ○ Het invoeren van een nieuw Klant Contact Systeem ○ Eenduidige (proces)afspraken te maken in de organisatie ○ Stuurinformatie regelmatig te delen en vanuit daar steeds verder te verbeteren Ook zal het vervangen van de website www.rijswijk.nl eind 2022 gaan bijdragen aan een betere bereikbaarheid.	X	X	X				
190. Inwoners en ondernemers de status van hun melding of aanvraag kunnen volgen, zowel online als telefonisch.	→ <u>Uitvoering digitalisering dienstverlening & informatie</u> Vanuit het uitvoeringsprogramma digitalisering dienstverlening & informatie werken we volgens de volgende stappen aan verdere digitalisering van de dienstverlening en informatie: ○ Verdere digitalisering van producten en diensten ○ Uitbreiding van de digitale communicatie via de landelijke Berichtenbox ○ Inrichting van een zaakstelsel ○ Zoekprogramma om informatie binnen een vakgebied te ontsluiten	X	X	X	X	X	X	X

Schaalsprong organisatie

Ambitie hoofdlijnenakkoord	Vertaling naar collegewerkprogramma	2022	2023	2024	2025			
191. Het college maakt een HRM-strategie.	→ <u>Opstellen HRM-strategie</u> In het programma ‘Groeien met de stad’ geven we inhoud aan de ‘schaalsprong’ die onze organisatie moet maken. Zodat we als organisatie in de pas lopen met de ontwikkeling die Rijswijk als stad doormaakt. En garant staat voor een goede uitvoering van onze taken. Dat doen we met een projectmatige aanpak in vijf (deel)opdrachten. In deze (deel)opdrachten maken we de conclusies en aanbevelingen uit de verschillende onderzoeksrapporten2 concreet en gaan we ermee aan de slag. Met een aanpak die realistisch is in tijd en prioritering.	X	X	X				
192. Het is daarbij de nadrukkelijke wens dat het huidige percentage externe inhuur (20% van de loonruimte) structureel wordt verlaagd.	→ <u>Verlagen percentage externe inhuur</u> Onderzoeken van de mogelijkheden om het percentage externe inhuur (< 20% van de loonsom) te verlagen binnen de beperking van de huidige krappe arbeidsmarkt. Daarbij moet de dienstverlening natuurlijk gegarandeerd blijven en willen we uitvoering kunnen geven aan het collegewerkprogramma.Definiëren (verschillende) redenen voor inhuur en huidige omvang bepalen. Er zal een jaarlijkse rapportage plaatsvinden.		X	X				